

...шүүрэй совхозойхид гүрэндэ таряа тушаажа үргэлжэлhөөр. ...ой тоогууд дээрэ орооhо хиидхэлгэ эмхитэйгээр ябажа бай...

...УРАГ ДЭЭРЭ: совхозой нэгэ тоог дээрэ.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 228 (11213) | 1966 оной сентябриин 27, вторник | Сэн 2 мүнгэн

БЭШҮҮРЭЙ ТАРЯАШАДАЙ БЭЛЭГ

...ентябриин 25-да Бэшүү...й аймагай хүдөөгэй ажал...д гүрэндэ таряа худал...ха түсэб-захилаа дүүргэ... Бэлэдхэлэй пунктнуудта ...хыдөө 158 мянган центнер ...раан оруулагдаа. Эндэхи ...хоз, совхозууд гүрэнhөө ...haap абаhан 20 мянган ...тнер таряагаа бусаажа, ...энтэеэ баhал сүм тоосоо.

Аймагай «Дружба» кол... (түрүүлэгшэ Н. Б. Юм...ов, парткомой секретарь ...Г. Бадмаев), «Победа» ...хоз (түрүүлэгшэ В. В. ...нлин, парткомой секре...рь В. Н. Сукнев), XXI ...ртсъездын нэрэмжэтэ ...хоз (түрүүлэгшэ Л. Г. ...ронцов, парткомой секре...рь А. С. Перелыгин), Ка...линай нэрэмжэтэ колхоз ...рүүлэгшэ Ч. Н. Миты...в, парткомой секретарь ...Ф. Афанасьев) гүрэнэй ...сэб дүүргэхэ хэрэгтэ гори...й хубитаяа оруулаа. Мүн ...Рассвет» колхоз (түрүүлэг...Е. З. Утенков, парткомой ...кретарь А. П. Степанов), Охин-Булагай совхоз (директор Д. Е. Плюснин, парткомой секретарь П. К. Иванов), Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхоз (директор Ф. Е. Ефимов, парткомой секретарь И. Т. Хлызов) гүрэндөө таряа баhал ехээр худалдаа.

Абаhан уялгаяа дүүргэхын тула ажахынууд гүрэндөө түсэбhөө гадуур таряа худалдажа үргэлжэлhөөр. Өөhэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, аймагай ажалшад түсэбhөө гадуур гүрэндөө үшөө 35 мянган центнер алтан шара шэниисэ худалдажа, Эхэ оронойнгоо амбаарта хамта 190 мянган центнер таряа оруулха зорилго табяа.

Энэ үедэ аймагай ажахынууд гүрэндэ мяха, hү худалдаха гурбан кварталайнгаа түсэб болзорhоонь урид дүүргэбэ, мүн үндэгэ, ноохо, хартаабха худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэнхэй. Кварталай дүүрэтэр түсэбhөө гадуур 2000 центнер мяхан, 4 мянган центнер hүн худалдагдаха юм.

Хүдөөгэй ажалшадай Бүхэсоюзна үдэрэй хүндэлэлдэ социалис мүрысөөндэ оролсожо, аймагай колхоз, совхозууд сентябриин 28 болотор бүхы таряагаа хуряажа дүүргэхэ, октябриин 10 болотор саахарай свёкло хуряажа, гүрэндэ худалдажа барагсааха, тарялангай бүхы hолоомо суглуулжа hүрилхэ, хүдөө ажахын машина техникые хадагалаанда табихаар бэлдэхэ, мүн октябриин 15 болотор малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгын эхэнхи хүдэлмэриие хэжэ дүүргэхэбди.

К. КАЛАШНИКОВ,
КПСС-эй райкомой секретарь.
К. КРЫЛОВА,
аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ;
Б. АНГАРХАЕВ,
үйлэдбэриин управлениин начальник;
Н. ГОРБАТЮК,
ВЛКСМ-эй райкомой секретарь.

ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭБЭ!

...Сентябриин 25-да Хяаг...н аймагай колхоз, совхо...уд гүрэндэ таряа худалда...түсэбөө дүүргэбэ. Түсэбэй ...оор 23000 центнер худал...хын орондо бүхыдөө ...5343 центнер тушаагдаа. ...игэжэ хүдөөгэй ажалша...й hайндэрые нэрэтэй тү...этэйгөөр угтахын түлөө ...мсэжэ, аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гүрэнэй түсэб-захилые мяха, hү, үндэгэ, ноохо болон таряа худалдалгаар болзорhоо урид дүүргэбэ.

Энээгээрээ hанаагаа амарангүй, түсэбhөө гадуур адагынь 4000 центнер мяха, 5500 центнер hү, 36000 центнер таряа, 100 мянган үндэгэ худалдаха байнабди. Мүнөө үедэ колхоз, совхозууднай хүдөөгэй ажалшадай hайндэр болотор ургаса хуряалгаяа сүм дүүргэхын түлөө үсэд шангаар ажаллажа байна.

А. ШИШМАРЕВ,
КПСС-эй райкомой секретарь,
П. ДАГБАЕВ,
аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ.
П. ИВАНОВ,
үйлэдбэриин управлениин начальник.

45250 ЦЕНТНЕР—ГҮРЭНЭЙ АМБААРТА

...Манай совхозой ажалшад ...рэндэ таряа тушааха со...иалис уялгаяа дүүргэбэ ...жэ элидхэнэбди. Сентяб...ин 24-дэ Эхэ оронoй ам...баарта 45.250 центнер та...раан оруулагдаба.

...Энээнhээ гадна совхозоймнай малшад гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые тушааха гурбан кварталай уялгануудаа мяха, hү, ноохо, үндэгэ тушаалгаяа амжалтатайгаар бэелүүлбэ.

Совхозой хүдэлмэришэд ажалайнгаа эдэ амжалтануудые хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй hайндэртэ зорюулна.

Л. ЦЫРЕНОВ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой директор.
И. КРУППЕНИКОВ,
парткомой секретарь.
П. ЦИБИКДОРЖИЕВ,
рабочкомой түрүүлэгшэ.

ХҮДӨӨГЭЙХИДЭЙ hАЙНДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

БАЯРТАЙГААР, АМЖАЛТАТАЙГААР

Бүхы Эхэ оронoймнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд октябриин 9-дэ хаа хаанагүй найрлахаар бэлдэжэ байна. Түрүүшынгээ энэ hайндэрые хүдөөгэй ажалшан бүхэн амжалтатайгаар, баяртай хүхюунээр угтаха гэжэ эрмэлзэнэ

Манайшье колхозой гэшүүд бусад ажахынуудhаа дутуугүй баян намарайнгаа хэшэг дүүрэнээр суглуулжа, hайндэрөө бэлэг сэлэгтэйхэнээр үнгэргэхэ хүсэлтэй. hайндэр ямараар үнгэргэгдэхөөр хараалагданаб? Эгээн түрүүн колхозой стадион дээрэ баярай жагсаал болохо. Тэндэ бригада, звено болон гүүртэ, отарын түлөөлэгшэд, ажалай түрүүшүүл туйлаhан амжалтануудаа элидхэхэ. Тиимэ хүнүүд манда олон.

Үбhэ хуряалгын үедэ эрхимлэжэ, түсэбөө хоёр дахин үлүүлжэ, 3300 центнер үбhэ hүрилhэн Цыбик Бадмаевич Базаровай звенодо мотоцикл шан барюулагдаха. Мүн үбhэ хуряаха түсэбөө үлүүлhэн Шойнжур Бадмаев, Раднажап Лубсанов гэгшэдэй звенонууд магтаал, шагналда хүртэхэ.

Таряашад-механизаторнуудайшье элидхэхэ юумэн элбэг. Гектар бүриhөө 12 центнер шэниисэ хуряажа, түсэбөө 3 центнерээр үлүүлhэн Владимир Цыренович Бадмаевай бригадынхид нилээд ехэ мүнгэ, орооhо таряа нэмэлтэ түлбэридэ абахань.

Аха дүү Илья, Иван Добрецкий гэгшэд «СК-3» комбайнаар ажаллахадаа, үдэр бүри хоёр нормо дүүргэжэ ябаа. Комбайнер Радна Балданов 300 гаран гектар таряа хуряажа, 4 мянга гаран центнер орооhо суглуулаа.

Энэ жэлдэ сабшалангай үертэ абтахада 1000 гектар таряагаа үбhэндэ хуряагаашье hаа, 56 мянган центнер орооhо таряа абаха гэhэн түсэбөө дүүргээбди. Тиигэжэ орооhо таряа худалдаха гүрэнэй түсэб-захил үлүүлэн дүүргээд, үрэhэеэ сүм хаагаад, 15 мянгаад центнер талханай зүйл малдаа үгэхөөр байнабди.

Артелиин малшадшье яhала амжалтатайгаар hайндэрөө угтахань. Нима Тыхеевэй бригадын хонишод ноохо хайшалха түсэбөө 100 центнерээр үлүүлээ. Ахалагша хонишон Радна Гармаевай отарынхид зуун хонин бүриhөө 102 хурьга түлжүүлээ. Мүнөө энэ хонишоной үбсүүн дээрэ Ажалай Улаан Тугай орден яларна. Ламажап Сангадиев баhал хонин бүриhөө хурьга түлжүүлжэ шадаа.

Түлгэнүүдээ гарзагүйгөөр харууhалжа, hайнаар томо болгоhонойнгоо түлөө хонишон Владимир Ринчино нэмэлтэ түлбэридэ 1500 түхэриг мүнгэ абаха болонхой. Тэрэшэлэн Даша Очиров — 1000 түхэриг, Нима Очиров — 700 түхэриг шанда хүртэхэнь.

hаяхан Мосьва хото ошожо, ВДНХ хаража ерэhэн колхозниггууд нүхэд Сангадиев. Тыхеев гэгшэд тэндэ хараhан үзэhэнөө найрта хабаадагшадта хөөрэжэ үгэхэ юм.

Намарай намжаа сагта малаа таргалуулха, hү ехээр hааха гэжэ олон малшаднай оролдожо байна. Үүлтэртэ үнеэдэй фермын коллектив hү hааха түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлнэ. hаалишад Клара Гармаева, Шалсама Бадмаева гэгшэд абаhан уялгануудаа эрхимээр дүүргэнэ. Тугалшан Ханда Табхуева үнеэн бүридэ 4 тугал хүхүүлжэ, тэдэнээ hайнаар түлжүүлнэ, сүүдхэдэ тус бүриинь шэгнүүр 800—900 граммаар нэмээнэ. Мал адуулагша Дамба Кушеевич Очиров буруу, хашарагуудаа hайнаар таргалуулжа, гүрэндөө тушаахаар бэлдэнэ.

Колхозой гэшүүд hайндэр болотор үрэhэ хүрэнгэеэ хүсэд хүрэхөөр хаажа, бүхыдэнь тарилгын шанарта хүргэхэ байна. Мүнөө үедэ 4 мянга гаран центнер үрэhэн бэлэн болонхой.

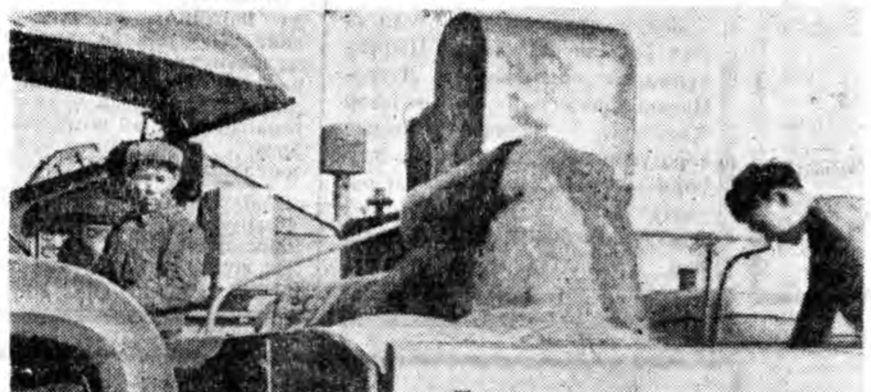
Таряа хуряалга үглөө мүнөө дүүрэхээ байна. Мүнөө үедэ hолоомо суглуулжа hүрилхэ, намарай паар хахалха хүдэлмэри түлэг ябуулагдана.

hайндэр хүрэтэр малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл дүүрэнтэхэ юм. hолоомо гидролизно аргаар буйлуулха түхеэрэлгэ дүрбэн газарта тодхогдонхой. Эдэ үдэрнүүдтэ үбэлжэлгэдэ орохо гүүртэ, отаранууд бүридхэгдэнэ.

Колхозой правлени, партком октябриин 9-нэй hайндэрые үнгэргэхэ тусхай программа тодорхойлоод байна. hайндэртөө өөhэдынгөө шефүүдые — Улаан-Үдын авиационно заводой уран hайханай коллективые уряад байнабди. Тэдэнэр ерэжэ, hайндэрыемнай бүри хүхюутэй болгохо бэзэ гэжэ найдагдана.

С. ТАРАСКИН,
XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Баргажан.

ХҮШЭР САГТАШЬЕ...

Худан, Чисаана нютагта hүүлэй хоёр жэлдэ удаагаар ехэ ган боложо, үбhэ ногоон, орооhо таряаншье ёhoop ургаагүй, илангаяа адууhа малда нилээд бэрхэтэйхэн байдал тохёолдуулаа гээшэ.

Теэд ган гасуур болобо гээд гараа хабсараад, тэнгэриин шарай адаглаад лэ hууха болоо hаамнай, яашье зохихогүй ха юм. Юуншье болоо hаань, адууhа малаал hайнаар ондо оруулха, тэдэнhээ ашаг шэмэ ехээр абахын түлөө тэмсэхэ зэргэтэй байhамнай элитэ.

Тиимэhээ манай хоёрдохи отделениин ажалшад, малшад энэ тохёолдоhон байдалые hайн ойлгожо, бэрхэшээлhээ тунхарягүй, хэзээ хэзээнэйхиhээ оролдосотойгоор, эршэ зоригтойгоор хүдэлөө гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Илангаяа үнгэрhэн үбэл, хабар үбhэ тэжээлэй хэды дутамаг, хомор байгаашье hаань, hаалишад, малшаднай үхэр малайнгаа харууhые хиналгатай hайнаар, эзэн ёhoop эмхидхэжэ, гарза гайгүйгөөр ондо оруулаал, тэдэнhээ hү шэмэшье горитой абажа шадаhан байна.

Жэшээ болгон, Улааха-Аралай hаалиин гүүртые (даагшань Д-Д. Жимбеев) абаад үзэе. Эндэхил гансашье отделени соогоо бэшэ, бүхы совхоз дотороо hү hаалгаар жэлhээ жэлдэ түрүү зэргэдэ ябадаг юм. Байгша ондошье тус гүүртэ бусадhаа юугээрээшье илгаагүй, нэгэ адли эрхэ байдалда байгаад, хамагhаа ехэ hү hаагаа. Тусхайлбал, hү hааха, гүрэндэ худалдаха 9 hарынгаа түсэб болзорhоонь холо үлүүлэн дүүргэнхэй.

Мүнөө улааха-аралайхид хүдөө ажалшадай hайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэhэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, баhал зоной хойно байхагүй, шалалайнгаа зэргээр ажалай бэлэгтэй ерэхэ гэжэ оролдоно. Энэ гүүртынхил байгша ондо бүхыдөө 3062 центнер hү үйлэдбэрилхэ, тэрэнэй 2382 центнерынь гүрэндэ худалдаха түсэбтэй байбал, hүүлэй мэдээгээр 2950 центнер hү hаагаад, 2300 центнерынь бэлэдхэлэй пунктда оруулаанхай. Мүн 9 hара соо зуун үнеэн бүриhөө 74 тугал түлжүүлээд, жэлэй эсэс болотор үнеэн бүхэнhөө заатагүй тугал абаха зорилготой. Тиихэдэ хүдөөгэйхидэй hайндэр—октябриин 9 болотор hү hааха, гүрэндөөшье худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргээд байха гэhэн зорилго урдаа табина. Тэдэнэрэй хэлэhэндээ заабол хүрэхэ байhаниинь лабтай. Юуб гэхэдэ, тэрэ үдэр хүрэтэр үлэгшэ 15 хоног соо 150 центнер hү hааха, 100 центнерынь бэлэдхэлэй пунктда тушааха дүүрэн аргатай. Түрүү hаалишад Доржома Базаржапова, Цыпилма Дашиева, Пылжит Содномова, Дыжит Дашиева гэгшэд жэлэй эхинhээ хойшо үнеэн бүриhөө 1420—1530 килограмм hү hаанхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ hаалишад ажалай вахтада жагсажа, үнеэн бүриhөө сүүдхын 6—7 килограммhаа бага бэшэ hү hаахын түлөө тэмсэнэ.

Гадна гүүртынхид гансашье үнеэдhээ hү ехээр hаагаад hанаагаа амарнагүй, абаhан hүнэйнгөө өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулхын тула бага бэшэ оролдолго гаргана. Үнгэрhэн юhэ hарын дүнгөөр центнер hүнэйнь өөрын үнэ сэн 12 түхэриг 70 мүнгэтэ, харин август соо тэрэнь 5 түхэригтэ болоhон.

Энэ гүүртынхидэй үнэн шударгы, оролдосотой hайнаар ажаллаhанай ашаар отделенимнайшье бүхыдөө hү hааха, гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь урид дүүргэхэ аргатай болонхой. Жэшээнь, гүрэндөө хамта 4764 центнер hү худалдаха түсэбтэй hаа, мүнөө 4000 центнерынь тушаанхайбди. Иигээд октябриин тэн болотор үшөө 760 центнер hү лаб худалдаха аргатайбди.

Үхэр мал бэлшээн таргалуулдаг гүүртэнүүдэй малшадшье эдэ түрүү hаалишадhаа дутуугүй hайнаар ажаллана. Тусхайлбал, ажалша бэрхэ малшан Рыгзема Наманжуева 40 толгой эрэ буруунуудые гансаараа адуулжа эхэлээд, hараhаа hарада шэгнүүрынь ехээр нэмээдэг байгаа. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ август hарада бүхы малайнгаа шэгнүүр хамта 15,6 центнерээр нэмээгээ гэхэ гү, али буруу бүхэнэй шэгнүүр сүүдхын дунда зэргээр 1300 граммаар нэмээгээ. Мүн үнинэй малшан Гажад Дондокова августда өөрынгөө харадаг 76 хашараг, буруунудайнгаа шэгнүүр хамта 26,3 центнерээр ехэ болгоо гэхэ гү, али үхэр бүхэнэй шэгнүүр сүүдхын 1100 граммаар нэмээжэ шадаа.

Баhал мал адуулагшадай оролдолгын ашаар гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэбшье болзорhоонь урид дүүргэхэбди.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрhэн мүрысөөндэ оролсон, механизаторнуудhай баhал тарялан дээрэхи бүхы хүдэлмэреэ ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ гэжэ шармайн оронхой. Мүнөө таряамнай гол түлэб хуряагдажа дүүрэхэ дүтэлөөд, үрэhэ хүрэнгэ түлэг сэбэрлэгдэжэ, тарялангай hолоомон суглуулагдажа байна.

Б. САНЖИМИТЫПОВ,
Чисаанын совхозой 2-дохи отделениин эрхилэгшэ.

Хориин аймагай Чисаанын совхозой 4-дэхи отделениинхид таряагаа хуряажа дүүргээ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эндэхи түрүү комбайнернуудай нэгэн Чимит-Доржо Цыденов hүүлшынгээ бункер орооhо буулгажа байна.
М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

Югославиин Социалис Федеративна Республикада Л. И. Брежневэй аяншалhан тушаа

...Югославиин Социалис Федеративна Республикын президент, Югославиин Коммунистнүүдай Союзай Генеральна секретарь нүхэр Иосип Броз Титын уряалаар Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна Секретарь нүхэр Л. И. Брежнев 1966 оной сентябриин 22-hоо ...5 хүрэтэр Югославида аяншалаа. Нүхэр Л. И. Брежневтэй хамта КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр Ю. В. Андропов аяншалалсаа.

Нүхэд Л. И. Брежнев И. Броз Тито хоёрой хоорондо хабёоной хөөрэлдөөнүүд боло. Тэдээндэнь советскэ талаhаа — КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр Ю. В. Андропов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-hээ СФРЮ-дэ байдаг ...лэн сайд нүхэр А. М. Пузанов, Югославиин талаhаа — СКЮ-гэй ЦК-гай гүйсэдкомой гэшүүд, секретарьнууд нүхэр Э. Кардель, нүхэр М. Тодорович, СКЮ-гай ЦК-гай гэшүүд — СФРЮ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй секретарь нүхэр М. Никезич, СКЮ-гэй ЦК-гай Уласхоорондын ...бооной талаар комиссиин ...рүүлэгшэ нүхэр Б. Шилегович, республикын президентын Генеральна секретарь нүхэр ...рнобрня болон СФРЮ-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд нүхэр Д. Видич хабаадалсаа.

Совет-югославиин харилсаанай асуудалнууд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ, эдэ хэлсээнүүдэй хүгжэлтөөр hаналаа хананги байлга, хоёр оронoй арадуудай эб найрамдалай болон социализмын хэрэгэй аша туhада зорюулан, эдэ харилсаануудые саашадань үргэдхэн бэхижүүлхэ али али талын эрмэлзэлгэ элирхэйлэн мэдүүлэгдээ.

Али али талын hонирходог уласхоорондын хэдэ хэдэн шухалын шухала асуудалнуудаар нүхэд Л. И. Брежнев, И. Броз Тито hанамжануудаа мэдэлсээ.

Вьетнамда США-гай хэжэ байhан ээрхэг түримхэй ябуулгые хөөрэлдөөндэ хабаадагшад тон эрид шангаар буруушаагаа, үнэн зүб баатарлиг тэмсэл хэжэ байhан вьетнам арадта шухала туhаламжа саашадаашье үзүүлхэ байhан тухайгаа мэдүүлhэн байна.

Саашадаашье эб найрамдалай хэрэгые эдэбхитэйгээр хамгаалха, бүхы дэлхэй дээрэ социализмын хүсэнүүдэй улам бэхижэхын түлөө тэмсэхэ, империализм болон колониализмда эсэргүүсэн, эрхэ сүлөөгэй болон бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байhан арадуудта али бүхы туhаламжа болон дэмжэлгэ үзүүлхэ байhан тухайгаа хоёр тала нэгэн hаналтайгаар мэдүүлээ.

Л. И. БРЕЖНЕВ Белградhаа мордобо

БЕЛГРАД, сентябриин 25. (ТАСС). СФРЮ-гэй президент, СКЮ-гэй Генеральна секретарь Иосип Броз Титын уряалаар Югославида аяншалhан КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев мүнөөдэр Белградhаа мордоо. КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ю. В. Андропов тэрээнтэй хамта мордолсоо.

Л. И. БРЕЖНЕВ Будапешт ерэбэ

БУДАПЕШТ, сентябриин 25. (ТАСС). Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй уряалаар КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев мүнөөдэр Будапешт хани ёhoop айлшалжа ерээ. КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр Ю. В. Андропов тэрээнтэй хамта Будапешт ерэлсэhэн байна.

Сомалиин республикын президент Москваhаа мордобо

МОСКВА. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын уряалаар Советскэ Союзда албанай хэрэгээр аяншалhан Сомалиин Республикын президент Аден Абдулла Осман сентябриин 24-дэ Москваhаа мордоо.

Партийна ажабайдал

ОБКОМ БА ЭКОНОМИКО

I. ГАЛТАИН ГҮБЭЭНҮҮД

Машинамнай хүтэл добуунуудые дабаба. Галтайн гүбээнүүд бэлшээжэ байһан дүй сагаан хонидтой ногоон бооринуудаа урдамнай дэлгэжэ харуулаа. Гол горхоной сэнхир миндалһан уялзатан харагдан, шэниинһин алтан далай миралтан долгисоно. Тосхонойнь түхэл шэнжые холоһоо хараада, архитектурын мастерскойнууд соо байһан дура зурагууд шэнги — шэнэхэнүүд, жабхалан һайханууд.

Энэ хадаа «Знамя Ленина» колхозой парткомой секретарин орлогшо Б. Д. Дымбрыловтэй хэлэн хөөрэлдөөнэй нэмэлтэ зураг болоно. Энээ энэ, гүбээгэй оройдо, ахирхан ажахы байһан аад, Бурядадай Мухар-Шэбэрэй аймаг соохи ажмалтатайгаар хүгжэжэ байһан ажахынуудай нэгэн болонхой гэжэ хөөрөөгөө эхилбэ. Артелиин олзо оршые зурагшан харуулбал, Галтайн боори шэнги иимэ эгээр дээшэ, доошоо гаранхай. Колхозой экономико һүүлэй жэлнүүдтэ адхамаа гурилай хүбхын хөөрэнэ матээр дээшээ дабжаа! Тэрэ эдхэмэлынь ажахын тоосоон хэжэ нэрлэгдэнэ.

Ажахын тоосоон эндэ ехэ хүндэтэй. Энээн тухай бүүр-түүр ойлгодог хүнүүдые ажахын тоосоо дэгэрүүлхэ гэдэг болонхой. Ажахын тоосоотой үнинэй уялгата өөрөр эрхилэгдэдэг болоһон ажахынуудта ошожо үзөөбди. Теэд, ажал хэрэг дээрэнь, юундэшьеб, хаа хаанагүй тэрэнь харагданагүй. Тоосоон эрхилэгдэдэг байбашье, гарза хонидол зайсуулагдаагүй байһаар. Харин «Знамя Ленина» колхоздо ажахын тоосоон гэшэ юрэл «эмхидхэлэй хэмжээн» гэжэ тоологдоггүй байба. Артелиин хүтэлбэрилэгшэдэй ойлгомжын ёһоор, ажахын тоосоон колхознигые үйлэдбэриин шадамар бэрхээр болгохо хүсэн социальна гол зорилготой.

Б. Д. Дымбрылов тэрээн тухай хөөрэжэһөө гадна, бодото дээрэнь харуулаа. Доодо нүгүн сабшалан дээрэ хонишод бригада хүдэлмэрилжэ байба. Эдэнэр үбһэ тэжээл илангаа абьястай оролдосотойгоор бэлдэхэжэ. Сабшалан дээрэхи шэлүү шодоо сабиргадаг, газараа үтэгжүүлдэг түримтай. Эгээ тэшалуур газар дээрэ багахан шушуур буланхгуудай ногоое гараараа сабшажа абана. Урдань «хэнэг буһаг газар» тухай һанаагаа зобоодоггүй: «үбһэ хурялха хонишодой хэрэг бэшэ гэжэ тоолодог» байһан. Мүнөө ондоогоор ойгоно: үбһэ ехээр абабал — түсэбһөө гадуур нооһон, махан ехээр абтаха. Тиигээд һаа, ехэ шанда хүртэхэ бшуу. Тэрэ ойлгомжоор, оһэдын болдэдон тэжээл холоһоо асаргадан үбһэнһөө үнэтүү болохо ехэ юм. Гаргашын талаар алмалта хээ һаа, арьбалһан хубияа абаха болоноо. Тиимэһээ үбһэ ехээр сабшаха абаха, тэрэнээ химгадаха гэжэ хэзээ хэээнэйхинээ үлүүгээр оролдоог обоонхой. Сабшаһан үбһөөэ үбэлжөөнэй газарнуудта тэрэ дары абаашана. Эндэхи даргашууд урга томо нагшуурга шаргануудые хээд, «нүүдэл» һурингуудые холын байранууд хүдар трактораар зөөнэ.

Хонишодой ажахын тоосоон тухай хөөрөөн бидэние һонирхуулба. Экономикые партийна организацинуудай хүтэлбэрилхэ хэрэгэй али түхэй орёо болоһыень энэ хөөрөөн зарим тэды элирхэйлэн харуулна. КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй тодорхойлһон, хүдөө ажахы эрхилхэ шэнэ стратеги хадаа хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үрые улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ партийна өөрөө нүлөөлхэ шэнэ онол арганууды дахихэ эрилтэ табина.

— Экономико гэшэ ажахыдаа һүр хэрэг байхадаа гадна, мүн партийна хүдэлмэриин гол хэрэг болоно, — гэжэ Б. Д. Дымбрылов хөөрөөнэйнгөө түгэсхэлдэ хэлээ. Хэнэн бүтээһэн юумээ эгээл нигэжэ, «үндэр дээрэһээ» ходо хараха хэрэгтэй. Иигэжэ сэгнээ һаа, зүб болохо хаш даа.

«Знамя Ленина» колхоз Буряадай АССР соогуур, Шэтын областёор ябаха аяншалгымнай түрүүшын пункт байгаа. Ондоо тээгүүр ябахадаа, гол шухала хэрэг тухай, тэрээнии мүнөө сагай ехэ эрилтэнүүдэй хэра дээрэһээ хараха шадабари тухай Дымбрыловэй хэлэһые ходо һанаһаа орууднай байгаабди.

Шэтын область Буряадай республикатай үнинһөө хойшо мүрысөөд хүдөө ажахын экономикын талаар шэлдэ адли юумэн олон, тэрэнэй шэгэлжэһын нэгэ янзын: мал ажал эрхилдэг байна. Хоёр хүршэнэрэй ажал юм. Эдэнэй сагай уларил адлишуу, хэрэгһимьшье юрэнхыдөө муу бэшэ: бэлшээринүүд дээрэнь 5 миллион үлүүтэй хонид атарлан бэлшэнэ.

Тиигэбэшье нэгэл ушар бодолгото болохые баадхана: «Забайкалиин мал ажахын продукци эли бодо үнэтэй болохоор тэгүүлжэ байна. Буряадай колхознуудта центнер нооһоной өөрынь үнын һүүлэй жэлнүүдтэ 77 түхэригөөр нэмэжээд, Шэтын колхознуудта бүри ехээр — 91 түхэригөөр дээшэлжэ. Мал ажахылай ондоошье зарим һалбаринуудай талаар иимэшүү ушар тохёолдоно.» Шэтын областьдо һүнэй өөрынь үнэ сэнгэй эрид дээшэлжээ, тэрэнэй центнер бүхэниие абаха ажалай гаргаша нэгэл хэмдээ шахуу үлэнхэй.

КПСС-эй Шэтын обкомой хүдөө ажахын таһагаархид мал ажахын продукциин үнэтэй болоһон тухай хэдэн шалтагаан дурдаба. Жэшээлхэдэ, ган гасуур, ургасаар муу жэлэй болоһон дээрэһээ продукциин үнэ сэн хүндэрөө гэнэ. Тиимэншье тиимэл юм аабза. Теэд баян ургаса абажа полеводуудай баясаһан үедэшье баһал хүндэрөө бэшэ һаал. Колхозууд, совхозуудтахи гол фондынуудые дахин шэнэлэр сэргээжэ һүүлэер продукциин өөрынь үнэ дээшээ гарашоо гэлсэнэ. Тиин гэһээ тэрэнь мүнөөшье нэмэжэ үргэлжлэһөөр байна бшуу. Мүн баһа мал ажахай капитальна хүдэлмэридэ мүнгэн ехээр һомолгодоод, тэрэнһээ абтахаар багсаагдаһан ашаг үрэнь мүнөөдөө үшөө гараагүй гэжэ хэлэнэ. Тиихэ зуураа, юун дээрэһээ иимэ ушар тохёолдоно, энэ гаргашамнай хэзээ ашаг үрөө үгэхэ юм? гэжэ тододхон тайлбарилнагүй.

Дурсагдаһан асуудалнуудай нэгэн тушаашье ажаг һэжжэ һанагдана. Эдэ бүхэдөөтэй экономико һайтар шэнжэлэгдээгүй үрэ дүн бэшэ, эрдэм ажахын бааганажа болоно гэжэ хэлэхэ ушартай бологдоно.

Бури һаяхан лэ иимэ «халирхай тайлбарилгаар» Улаан-Үдэдэ сэдьхэлэн хандаг байгаа һэмди. Тиигэбэшье эрдэм ухаанай үндэһөөр тодорхойлон тайлбарилха ушартай бологдоно. Тиигэзгүй һаа, гол хүсэеэ ямар юумэндэ гаргахаб гэжэ зүбөөр тодорхойлхын аргагүй гэжэ, КПСС-эй Буряадай обкомой хүдөө ажахын таһагай даагша И. П. Зинченко хөөрэбэ.

Партиин обкомой гүйлтаар хүдөө ажахын, эрдэм шэнжэлгын нэгэдхэмэл институдай эрдэмтэд Буряадай Хүдөө ажахын министерствын элдэб һалбаринуудай экономическа рентгенограммын түхэлтэйгөөр тодорхой шэнжэлгэ хэжэ байнхай. Энэнь ажал хэргые шэнэ ёһоор хараха арга олгохо, партийна хүдэлмэрилэгшэдэй, ажахынхидай гарта экономическа үнэн зүб компас барюулха байха.

Энээн тухай КПСС-эй Шэтын обкомой хүдөө ажахын асуудалнуудые даадаг секретарь Н. Г. Макаровта хөөрөөбди.

— Буряад нүхэдтэ атаархамаар: Улаан-Үдэдэнь эрдэм-шэнжэлгын центрнүүд бии, харин Шэтэдэ тиимэ юумэн байхагүй, — гэжэ нүхэр Макаров ажэглаба.

Нээрээшье, жэгтэйхэн ушар тохёолдоһон байна: областиин хони үсхэбэригын талаар России Федерацай дотороо түрүү һууриинуудай нэгые зээлдэг аад, харин эрдэм-шэнжэлгын тухай эмхи зургаанигүй байна. Энэ мүн экономическа албан һуга муугаар хүдэлмэрилнэ.

Энэ бэрхэтэй асуудалай хэзээшье шиидхэгдэхэнь дамжаггүй. Тиигэбэшье, нэгэ һарын, магад, нэгэ жэлэйһээ хэрэг байха болохо. Теэд мүнөөдэр, энэ гэһээр юу хэхэ гэшэб? Ондоо тээхи городой ямар нэгэн эрдэм наукын центрнүүдые, жэшээлхэдэ, Новосибирскын хүдөө ажахын экономикын институдые хабаадуулха һэдэлэ гаргагдаа ха гү гэжэ һонирхообди. Тиимэ һэдэлгэ гаргагдаагүй байшоо. Алишье талада ашагтай, ажахын тоосооной үндэһөөр туһа хүргэхые шэтынхидтэ дурадхагүй эрдэмтэдые замаежэ болохол юм бээ. Тиигэбэшье хадын Магометэ ошоогүй һаань, Магомет хада тээшэ ошодог гэжэ дэмы хэлсэдэггүй байха. Шэтынхидтэ туһа
Буряадай эрдэмтэд арсаха
жэ багсааха бэрхэтэй. Теэд
рилсаа холбоо байгуулаа һаа
шэнэрэй — забайкалиинхид
сөөндэ шэнэ удха оруулан
бшуу.

Тэрээнһээ гадна, ажахын
нуудта зүбөөр хандалгын
шээ өөрынь Шэтын область
ха юм. Приаргуньска район
шадай эдэбхи үүсхэл тухай
«Советская Россия» газетын
июниин 28-да түнхаглагдаба
лю—права арбитра» гэһэн
уншаһан байха. КПСС-эй
дэргэдэ эмхидхэгдэһэн ниитын
мическа совет колхоз,
үйлэдбэриин абуулгые саг
шэнжэлнэ, тухай бюллетень
гаргана, һонирхолтой эмхидхэл
дэлмэри хэнэ, юрын колхоз
совхозуудай худалмэришэд
мическа шэнжэлгын хэрэгт
гэжэ бэшэгдэһэнээ һанууль

Багсалхада, Аргунь
дүй дүршэл областиин
нуудтаашье тон туһатай
Теэд, тэрэ дүй дүршэл
гэрүүлэгдэнэгүй. КПСС-эй
дөө ажахын таһагай
шэ энэ асуудалаар бюрогой
тогтоолой проект табьяа
Гэхэтэй хамта тэрэ проект
өөдэгүй, ходо башагдааг
табигдаһан, «зарим тэды
нуудай хажуугаар», «зари
тэ дүй дуундануудд» бии
лэгдэһэн байба.

Зүбшэн хэлсэлгын үедэ
гэшүүд алдуунь
тиигэбэшье, Б. Д. Дымбрылов
хэлэбэл, тогтоол бэлдэһэн
«үндэр дээрэһээ» харах
тутамаг байшоо. Энэнь
һон ушар гү? Али партиин
хүдөө ажахын таһагай
гэрэнэй хүдэлмэриин онол
харуулна гү?

Б. ЕВЛА
Е. ПО

(Манай тусхай корр

Улаан-Үдэ—Шэтэ.

(**«Советская Россия»**
сентябриин 24-нэй номер
логдоо.

ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН СЕССИ ДЭЭРЭ

А. А. Громыкын хэлэһэн үгэһөө

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС-ай тусхай корр.). Хэрэгүүдтэнь зэбсэгээр хамааралгаһаа арадуудые хамгаалха, ядерна зэбсэгэй таралгын аюул зайсуулха яаралтай, шухала гурбан асуудал ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXI сесси дээрэ хаража үзэхые Советскэ Союз дурадхаба.

Энэ гурбан дурадхал сентябриин 23-най үглөөнэй пленарна заседани дээрэ СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын хэлэһэн үгэ соо табигдаа. Гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгтэ хамаархажа болохогүй тухай декларациин гүйсэдхэл тушаа, тэдэнэй бэеэ даанги, сүлөөтэ байдал хамгаалха тухай резолюциин проектые Ассамблейн үзэмжэдэ табиха зуураа, А. А. Громыко иигэжэ хэлэбэ: ООН-ой Генеральна Ассамблейн үнгэрөөшэ сесси дээрэ, нэгэ жэлэй урда тээ, баталан абаһан декларациие США-гай ба баруун тээхи бусад зарим гүрэнүүдэй хэрэгсээдэггүй байһантай дашарамдуулан, иимэ тогтоол гаргаха шухала болоно. Вьетнамда эсэргүү США-гай ээрхэг түримхэй зэбсэгтэ добтолго, Камбоджын ба Лаосой хэрэгүүдтэ сэрэгээр хамааралга, Доминиканска Республикада булимтаран оролго, Куба тушаа ээрхэг түримхэй һанаашалгануудые гаргалга иимэ хэмжээнэй абтаха шухала байһые гэршэлнэ.

Гүрэнүүдэй, арадуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралгые дары болюулха эрилтэ совет проект дотор табигдана, мүн ООН-ой Уставаар абаһан бүхы уялгануудаа, бусадай хэрэгүүдтэ хамаархахагүй тухай Декларациин эрилтэнүүдые бүрин дүүргэхыень бүхы арадууд, гүрэнүүдые уряална, ямаршье түхэлтэйгөөр хамаархаха ябадал буруушаана.

Тэрэшэлэн бэеэ дааһан гүрэнүүдэй гү, али Ази, Африка, Латиин Америкэдэхи дулдыданги оронуудай территори дээрэ баазануудтай бүхы гүрэнүүд тэдэнээ дары усадхаха, саашадаа бии болгохогүй ёһотой гэжэ Советскэ Союз дурадхаба. СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй уншан соносхоһон резолюциин проект дотор иигэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ: гадаадын сэрэгэй баазанууд арадуудай дотоодын хэрэгтэ сэрэгээр хамаархахын тула, тэдэ арадуудай бэеэ даанги, сүлөөтэ байдалай түлөө тэмсэлые дарахын тула, мүн бүгэдэ ниитын амгалан байдалда аюул тохёолдуулхаар ябуулга хэхын тула хэрэглэгдэдэг байһан дээрэһээнь иимэ тогтоол гаргаха шухала болоно.

Советскэ Союзай дурадхаһан 3-дахи резолюциин проект ядерна зэбсэг тараахагүй тухай договор һаяар баталхын тула шухала бүхы хэмжээ абаха, тиимэ договорой баталагдатар—ядерна зэбсэг тараахагүй асуудалаар үгэеэ ойлголсолгодо һаад ушаруулжа болохо алибаа ябуулгануудһаа һанала барихыень бусад гүрэнүүдые уряална.

ГАЙХАМШАГТА ОЙ

ЛОНДОН. (ТАСС). Англиин агууехэ уран зохёолшо Герберт Уэллсэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе Англиин олониитэ тэмдэглэбэ. Англиин олониитын организацинууд—Герберт Уэллсэй бүлгэм, Уэллсэй түрэһөөр зуун жэлэй ойе һайндэрлэлгын талаар комитет Лондондохи советскэ болон американ посольствонуудта микрофильмүүдые дамжуулан үгөө. «Һара дээрэхи түрүүшын хүнүүд» гэжэ мэдээжэ номойнь түрүүшын хэблэлэй бүлэг энэ фильм дээрэ буулгагдаһан байна бшуу. Тус фильмые дамжуулхадаа, Һара дээрэ эгээн түрүүн бууха астронавтнууд энэ фильмые абажа ошохо бээз гэжэ тус бүлгэмүүд найдаһан байгаа.

Һара дээрэ түрүүшын хүнэй ниидэн ошожо бууха тушаа 1901 ондо Уэллсэй һанаандаа бодомжолдог тухай научна фантастикын тус классическа зохёолой 10 хуудаһата бүлэгынь хөөрэжэ үгэнэ.

Англиин энэ гайхамшагта уран зохёолшын түрэһэн үдэрһөө хойшо зуун жэлэй ойтой дашарамдуулагдан, Гановер-Террас үйлсэдэхи (Баруун-Хойто Лондон) гэрнүүдэй нэгэндэ дурасхаалта самбар баярай оршон байдалда хадагдаа. Эндэ Уэллс олон жэл соо ажаһууһан юм.

Венгриин, ГДР-эй, СССР-эй болон ЧССР-эй арминуудай «Влтава» гэжэ сэрэгэй хамтын һургуули. Зураг дээрэ: ракетнэ установко ракетэе табихын урда тээ.

ЧТК-гай—ТАСС-ай фото.

ПАРТИЙНА УДАРИДАГШЫН ТРИБУНА

ГОЛ ХҮСЭН ҮЙЛЭДБЭРИ ДЭЭРЭ

ХОЁР-ГУРБАН ЖЭЛЭЙ саада тээ манай партийна организаци тиимэ һүрхэй һайн байдалтай бэшэ һэн. Коммунистнууд яһала олоншье һаа, үйлэдбэриин гол һалбаринууд дээрэ хүдэлөөшэд үсөөн байгаа. Урданай хэдэн наһажаал гэшүүд пенсидэ гараа. Отделениимнай гол партийна нүлөө үргэдүүлхэ гээшэ түрүүшын гол шухала асуудал болобо. Тиигээдшье хонин ажал үшөөл бирагүйгөөр эрхилэгдэдэг, үрэ дүнгынь һанаһанда хүрэмөөр бэшэ бэлэй.

Үйлэдбэридэ партийна нүлөө үргэдхэхын, коммунистнуудай түрүү зэргэдэ ябаха үүргые дээшэлүүлхын тула тэдэниие гол һалбаринууд дээрэ шадаал һаа, олоор табиха хэрэгтэй байгаа. Гэбэшье бии байһан хүсөөрөө энэ хэрэг дээрэ хубилалта хэхэ гэхэдэ, сэхынь хэлэхэдэ, арга боломжо ахир байһан. Иимэ болохолоор партийна организациингаа зэргые бэхижүүлхэ, хүсыень шэнэлхэ гээшэ тон удхатай хэрэг гэжэ тоологдобо. Үнэхөөрөөшье, партиин гэшүүдэй зэргэдэ залуу үеын хүнүүд нэгэ-хоёр гэмээр һэн.

Эдэ дутагдалнуудые зайсуулхын тулада манай партийна организаци һүүлэй үедэ горитойхон хүдэлмэри эмхидхээ. Энэ хэрэгтэмнай КПСС-эй ЦК-гай октябриин, ноябриин (1964 он) Пленумүүд замыемнай заажа, зорилгыемнай тодорхойлжо үгөө. Партийна организациин ажабайдалдахи дэбжэлтын шэнэ шата хүсэндөө оробо. Манайшье организациин ажабайдалай шэнжэ түхэлынь хубилжа захалба. Отделениингээ түрүү, эдэбхитэй, үнэн сэхэ нүхэдые партиин зэргэдэ шэлэн абаха хүдэлмэри ёһотой һууряа эзэлээ.

Залуу хүдэлмэришэд: хонишод Дүлзэн Дамбаев, Цырендулма Цырендоржиева, Дугар-Цырен Дашиев, механизатор Александр Раднаев гэгшэдые тэрэ үеэр партида абаабди. Эдэнэрнай өөрынгөө хэрэгтэ харюусалгатайгаар хандадаг, ургажа ябаһан эдэбхитэд мүн. Хүн зоной дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха гээшэ ехэ хүндэтэйшье, онсо орёошье ажал ябуулга ха юм даа: Партийна хүдэлмэридэ нютагаймнай интеллигентнэр—алба хаагшад шударгыгаар хабаадалсадаг. Эхин һургуулиин багшанар Санжима Ракшаева, Долгоржап Санжидоржиева, эмшэн Елизавета Гончикова манай тосхоной уладта ехэ хүндэтэй болоһон залуу мэргэжэлтэд. Тэдэнэр али бүхы ниитын даабариие оролдосотойгоор дүүргэжэ ябадаг.

Иимэ зониие, нютагай соёлшодые партиин зэргэдэ оруулха гэжэ оролдогдоо. Сэхынь хэлэхэдэ, иимэ мэргэжэлтэйшүүл манай организациин бүридэлдэ урдань байгаагүй. Тэдээнээр организацияа бэхижүүлхэ гээшэ ехэ удха шанартай хэрэг һэн. Хүн зоной, илангаяа ургажа ябаа залуу үетэнэй дунда партийна организациин эмхидхэн ябуулха хүдэлмэриие эдэ нүхэдтэ найдажа болохооршье байгаа. Иигэжэ һанаһан хэрэгээ бидэ хүсэлдүүлээбди. Эдэнэр мүнөө партиин гэшүүд, эдэбхитэй коммунистнууд ниитын хэрэг шиидхэлгэдэ түрүү зэргэдэ ябаха үүргээ эрхимээр дүүргэнэ.

Энэ мэтын хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ шадаһанай ашаар коммунистнуудые отделениингээ гол участогуудта зүбөөр хубаарилан табиха, партийна нүлөө үргэдхэхэ аргатай болообди. Эгээ мүнөө үедэ найман коммунист хонишоноор хүдэлнэ. Табан механизаторнууд—партиин гэшүүд. Урдань һаалишадай дунда нэгэшье коммунист хүдэлдэггүй байһан. Мүнөө тэндэ партиин гэшүүд ажаллана. Тобшолходо, хорёод коммунистнууд сэхэ үйлэдбэри дээрэ бэеэрээ хүдэлжэ байна. Ажалай халуун хаһын үедэ пенсидэ гараһан урданай коммунистнууд арга шадалайнгаа зэргээр ажаллаһан зангаараа.

Үйлэдбэри дээрэ сэхэ ябаһан коммунистнуудынай бултадаа һайнаар хүдэлнэ, сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө түрүү зэргэдэ жэшээ харуулан ажаллана. Партиин гэшүүн Ринчин Холхонович Доржиев ахалагша хонишон юм. үнинэйшье хүдэлдэг. Жэл ерэхэ бүри ажалайнгаа үрэ дүн арьбадхажа ябадаг. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлые амжалтатайгаар үдэшэхөөр бэеэ зэһэнхэй. Харууһалжа ябаһан 588 эхэ хонидһоо толгой бүриһөөнь хурьга абаа. 100 эхэ хонин бүриһөө 99,3 хурьга абаһан болоно. Нооһо абаха түсэбөө дүүргэнхэй. Ерэхэ үбэлжэлгын үедэ бардам хүрэхэ үбһэтэй, зелёнкотой, байра байдалынь бэлэн. Бүхы эхэ хонидоо хаһа саг соонь искусственна аргаар үрэжүүлэнхэй.

Коммунист, ахалагша хонишон Бато Дампилов 100 эхэ хонин бүхэнһөө 92 хурьга түлжүүлэнхэй, толгой бүриһөөнь 2,8 килограмм нооһо хайшалжа абанхай. Залуу коммунист Дүлзэн Дамбаевай ажалай үрэ дүн мүн лэ эрхим. Бэшэ нүхэдэй хэрэг үйлые эндэ дууһан тоолохо аргагүй. Тиимэһээ нэгэ жэшээгээр отделениин хонишодой энэ жэлэй үрэ дүнгые элирхэйлэе. Манай отделени совхоз соогоо эгээн һайн дүнтэй. Долоо мянга шахуу эхэ хонитой. 100 эхэ хонин бүриһөө 90 хурьга түлжүүлээд байна. Иимэ үрэ дүн һаянайшье туйлаагүй һэмди. Энэ амжалтада партиин гэшүүдэй, гэшүүндэ кандидадуудай оруулһан хубитань ехэ. Тэдэнэй үлгэр жэшээ, бүтээсэ ехэтэ ажал энээниие гэршэлнэ.

Ажал даажа ябаһаншье коммунистнууд өөрынгөө урдахи даабариие харюусалгатайгаар дүүргэнэ. Һаалиин нэгэ гүүртэтэйбди. Тэндэмнай 9 һаалишан хүдэлнэ. Эндэхи малшадые партиин гэшүүн Нимбу Аюшеев үнинэй хүтэлбэрилдэг, дүй дүршэлтэй, хүндэтэй болоһон ударидагша. Миил ноёрхоод, заабари захиралта үгөөд ябадаг хүн бэшэ. Тэрэ гүүртын «хара» хүдэлмэриие малшадтай зэргэ хэлсээд лэ ябадаг шуу.

Коммунистын ударидадаг һаалиин гүүртэ совхоз соогоо түрүү һуурида гаранхай. Һү һааха, гүрэндэ худалдаха юһэ һарын түсэбые сентябриин нэгэндэ дүүргэнхэй. Эрхим ажалай түлөө эндэхи малшад магтаал сууда ходо хүртэнэ. Аймагай түрүү һаалишадай нэгэн, колхозой тогтоһонһоо хойшо энэ хүдэлмэридэ ябаһан Базар-Ханда Очирова габьяата ажалайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа. Мүнөөшье эршэ хүсэеэ зааханшье һуладханагүй. Һү һаалгаар нэгэдэхи һуурида ябадаг.

Тракторист Бадма Бумбеев, модошо дархан Николай Игнатьев, механизатор Александр Раднаев гэгшэд ажалша бэрхэ зон. Ямашье даабари үгэ, саг соонь эрхим шанартайгаар бүтээгээд лэ байдаг. Иимэл хадаа коммунист гэһэн нэрэ зэргэеэ дээрэ үргэжэ ябана.

Партиин зэргые бэхижүүлхэ асуудал тушаа саг үргэлжэ анхаралаа табижа байха гээшэ гол шухала хэрэг байһаниинь элеэр харагдана. Тэрэнэй ашаар лэ үйлэдбэриин гол участогууд дээрэ зүбөөр хубаарилан табиха аргатай, хүсэтэйшье болонобди. Партийна нүлөөнэй ехэ газарта, коммунистнуудай өөрынгөө үүргые харюусалгатайгаар дээшэлүүлдэг газарта үйлэдбэриин хэрэг урагшатайгаар ябана, амжалта туйлагдана гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Зүгөөр партийна эхин организациин энэ талаар туйлаһан хэрэгые совхозой партком али болохоор дэмжэжэ, бүри хүсэтэй болгохые оролдохо зэргэтэй. Гэн гэтэр зарим ушарта партийна организациин хүмүүжүүлһэн, тэрэнэй түлөө оролдоһон коммунистнуудые ондоо тээшэнь ябуулхаяа забдадаг. Тэрэнь таарамжагүй шэнги. Коммунистнуудые ондоо хүдэлмэридэ дэбжүүлхэгүй һэн гэжэ хэлэнэ бэшэб. Харин тэрээндэ хабаагүй һэлгэлтэ, өөдэ уруунь ябуулдаг ушар болодог. Энээниие анхармаар.

Ц-Д. ЦЫБАНЖАПОВА,
Үдын совхозой 4-дэхи отделениин партийна эхин организациин секретарь.
Хориин аймаг.

„АГИТАТОРАЙ БЛОКНОДОЙ“ ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМ

«Агитаторай блокнодой» жээтэ 17—18-дахи номер
ряад хэлэн дээрэ барлагд
лалһаа гараба.

Блокнодой энэ номерто
хуряалгын ябаса тухай т
шэг толилогдобо. Тэрээн
ряа хуряалгые богони
дүүргэхэ, хуряагдаһан
һолоомо суглуулжа, тэрэ
паарлаха гэһэн Мухар-Ш
тарян ажалай хүдэлмэри
новаторнуудай үнэтэ үүсхэ
публикын колхоз, совхоз
зэргээр дэмжэгдэн бэелүү
байһан тухай хэлэгдэнэ. «
ритай, үндэр ургаса туйла
гэһэн материал агитатор
хөөрэлдөө хэхэдээ хэрэгл
лада зорюулагдана.

«СССР ба хүгжэжэ бай
нуудай экономико» гэһэн
А. Паршинай, «Шиидхэхы
гууд дээрэ» гэһэн Я. Гри
статьянууд номерто тол
«Шэнэ системэ бодо
лүүлбэ» гэһэн статья дото
хэр Н. Насыров Улаан-Ү
лоприбор» заводойхидой
гын болон экономическ
шуулгын шэнэ гурим
түрүү дүй дүршэлые хар

Гэр барилгын комбина
саруулагшадай бригадир
П. Ф. Фаломеев «Үргэн
харгыда гаранабди» гэһэн
дотороо өөрынгөө бригады
жэ байһан ажал тухай
«Ажахы доторой специ
юугээрээ һайн бэ?» гэһэн
С. Жанчиповай статья эн
то толилогдоо.

Совет засагай 50 жэл
зорюулагдан, Саяанай а
Шарлай Аюшеевэй партиз
дуудай газаршан боложо,
тэ туһалалсаһаниие нүхэр
резковой зураглал дотор
дэнхэй.

СОВЕТ-ЧЕХОСЛОВАКИИН ХАРИЛСАА ХОЛБООНОЙ ШУХАЛА ШАТА

1970 онһоо хойшо Чехословакида бүри ехээр үгэдэг болохын тула Советскэ Союз дотор нефть гарган абалгые хүгжөөхэ асуудалаар харилсаа холбоо хэхэ тухай хэлсээн СССР-эй правительствын, ЧССР-эй правительствын хоорондо Москва хотодо сентябриин 23-най үдэр баталагдаа. Энэ хэлсээнэй үндэһөөр ЧССР Советскэ Союзай нефтиин промышленность хүгжөөхын тула шухала машинанууд, түхеэрэлгэнүүд, соргонууд ба бусад эд бараа 1966—1974 онуудта үгэхэ. Эдэ эдлэл хэрэгсэлнүүдэй түлөөһэн СССР ЧССР хоёрой хоорондын удаан болзортой худалдаа наймаанай хэлсээгээр хараалагдаһан хэмжээнһээ гадуур нефть Чехословакида үгэлгөөр хангагдаха.

Советскэ Союз Чехословаки хоёрой хоорондо экономическа шэнэ хэлсээ баталһан ушар хоёр ороной эрилтэ хэрэглэмжэдэ харюусана.

Энэ хэлсээн нефтиин талаар Чехословакиин хэрэглэмжые удаан болзор соо хангахатаяа хамта, ЧССР-эй арадай ажахын хэдэн шухала зорилго шиидхэхэ, экономико хүгжөөхэ холын хараата тодорхой түсэбүүдые зохёолгодонь шухала арга нүхэсэл хангаха байна. Гэхэтэй хамта, Советскэ Союзай арадай ажахы нефтьтэй шэнэ газарнуудые шэнжэлэн ашаглахын тула, промышленностиин бусад хэдэн һалбаринуудые хурдан түргэнөөр хүгжөөхын тула шухала нэмэлтэ арга боломжонуудаар хангагдаха. Тиин эд бараануудые саашадаа бүри ехээр харилсан абалсаха, СССР ЧССР хоёрой хоорондохи ажахын харилсаанай үрые улам дээшэлүүлхэ, Чехословакиин машина бүтээдэг промышленностиин ажал хүдэлмэри бүри удаан болзороор түсэблэхэ арга олгохо.

Уласхоорондын социалис харилсаанай үндэһөөр ажалаа хубаарилжа бүтээхэ, арадайнгаа ажахын түсэбүүдые бүри һайнаар таараалдуулан табижа, Советскэ Союзай ба Чехословакиин экономикые бүри нягта харилсаатай болгохо программын талаар шуудэ алхам болохо. Иимэ программа тодорхойлон зохёохыень өөһэдынгөө оронуудай түсэблэлгын зургаануудта СССР-эй, ЧССР-эй правительстванууд даалгаһан байгаа. Энэмнай алишье талада ашагтай туһатай байха, арадай ажахын ехэ зорилгонуудые хоёр ороной хамтын хүсөөр шиидхэхэ зорилго табина.

Дурсагдаһан хэлсээ баталха хөөрэлдөөнүүд үгэеэ ойлголсолгын, хани харилсаанай оршон байдалда үнгэрөө. Өөһэдынгөө оронуудай правительствын даалгабаряар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ Н. К. Байбаков, ЧССР-эй Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо, ЧССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ О. Черник гэгшэд тус хэлсээндэ гар табиба.

* *

Советскэ Союзай нефтиин промышленностиие хүгжөөлгэдэ Чехословакиин хабаадаха тухай хэлсээн хадаа промышленностиин һалбаринуудые саашадань хүгжөөхэдэ шухала материалнууд ба мүнгэн зөөриеэ хоёр ороной зүбөөр хубаан хэрэглэхэ асуудал шиидхэлгын талаар хэгдэһэн ехэ алхам болоно гэжэ Н. К. Байбаков ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлбэ.

Энэ хэлсээн Чехословакиин арадай ажахые хүгжөөлгэдэ, экономическа ашаг үрыень бүри ехэ болголгодо шухала удха шанартай байха.

Советскэ Союзһаа ехэ нефть абахадань, ЧССР-эй түлишын балансын бүридэл һайжарха, харин Советскэ Союзда элдэб түхеэрэлгэнүүдые үгэхөөр хараалһаниинь —Чехословакиин машина бүтээдэг промышленностиин хэдэ хэдэн һалбаринуудые саашадаа дүүрэн даабаритай байлгаха ябадал хангаха. Гэхэтэй хамта, энэ хэлсээн Советскэ Союзай арадай ажахын зарим зорилгонуудые шиидхэлгэдэшье туһа хүргэхэ байха. Тиимэһээ хоёр талада ашагтай экономическа харилсаа холбоогоо улам хүгжөөхэ, Советскэ Союз Чехословаки хоёрой эд товар харилсан абалсалгые ехэ болгохыень үргэдхэхэ.

Дурсагдагша хэлсээн С
Союзай экономическа хари
хабаатай иимэшүү асуудал
гансашье Чехословакитай
мүн бусад социалис орон
хамтадаа шиидхэлгэдэнь
социалис оронуудай хоор
экономическа харилсаа
шэнэ шэглэл бии болго

Советскэ Союзай арад
хын ехэ ехэ һалбаринуу
жөөлгэдэ СЭВ-эй гэшүүн
дай хабаадалга—арадай
политическэ ехэ удха ша
Иимэ түхэлэй харилсаа
хүгжөөхэдэ, социалис
дэлтэ оронуудай хоорондын
мическа холбоо барисаае у
жаруулха, бэхижүүлхэ
туһа хүргэхэ. Экономичес
рилсан туһалалсалгын
ажахын эмхидэл нэгэдэлые
һайжаруулха, социалис оро
саашанхи политическэ
дадда туһа хүргэхэнь ла

(ТА

ХАНИ НҮХЭСЭЛЭЙ СОЛО ДУУДАГША

Шота Руставелиин түрэһөөр 800 жэлэй ойдо

…мер гэхэдэ манай сэдьхэл бодол… Эллада ородог, Данте гэхэдэ — …ли, Шекспир гэхэдэ — Англи, …антес гэхэдэ — Испани, Руста… гэхэдэ манай һанаанда Грузи …г ха юм. Эдэ үхэлгүй мүнхэ нэ… гансахан лэ поэдүүдые нэр… бэшэ, харин бүхэли арадуудай …һайхан алдарые гэршэлэн ха…даг юумэл. XII зуун жэлдэ Эхэ …ан орондоо «Барасай арһа хэдэр… баатар» гэһэн гайхамшагта уран …а поэмэ бэлэглэһэн Шота Руста… арад зонойнгоо арюун һайхан …) нэрые нэрлүүлһэн агууехэ …т мүн байгаа.

…Шота Руставелиин үзэл бодолые, …хурса бэлигые уг залгуулан …Грузиин алдар суута поэт Ва… Пшавела «Зүб даа, Грузи гээшэ… Шота Руставели мүн» гэжэ хэ… байна. Ваша Пшавелаһаа 200 …й урда тээ — Грузиин гэгээрэл …лтын шэнэ шата дабажа, һайн …ан үзэл бодолдо түшэглэжэ байха … XVIII зуунай агууехэ поэт Да… Гурамишвили Эхэ оронойнгоо, …оленойнгоо арюун нангин хүсэл …лые элирүүлэн гаргаһан Шо… Руставели тухай иигэжэ бэшэһэн …:

Урдань огто байгаагүй
Уран шүлэгэй модые
…рад зондоо зорюулжа,
Агуу Шота ургуулаал.
…аята дулаан модомнай
…азарай гүн соо үндэһэлөөд,
…ша мүшэр бүхэндөө
Эрхим жэмэс надхуулаа.
Уран шүлэг бэшэгшэд
…гаа олон лэ, мэдэхэлби.
Агуу Шота Руставелидэ
…инииншье хүрэдэггүйл!

…уставелиин толотомо хурса бэ… ургуулагдаһан уран шүлэгэй …ой үндэһөөр баяжуулагдаһан …а болон соёлой хүрьһэнэй гүнзэ… мүн тусхай байгуулалтынь ха… абаагүй һаа, эшэ мүшэртэнь …эр ургаһан үрэ жэмэсые мүр… һайнаар сэгнэжэ шадахагүймнай …жэ.

…рузиин феодальна гүрэнэй эгээн … һалбаран хүгжөөд байха үедэ …расай арһа хэдэрһэн баатар», … Руставелиин поэмэ бэшэгдэһэн … Түрэшэ һууһан баруун, зүүн оро… арадуудтай үргэн холбоо ба… байгуулжа шадаһан гүрэндэ …ин соёл болбосорол айхабтар …эр хүгжэжэ, янза бүреэр һал… ургаһан түүхэтэй. Эгээл тии… «Барасай арһа хэдэрһэн баа… гэжэ поэмэ гансахан өөрынгөө …э яһанай уйтахан үзэлые ба…һан, шажан мүргэлэй талаар …анги бэшэ, харин үргэн оло… үзэл бодолые дээшэнь үргэ… олон үндэһэ яһатанай бодото ха… ни нүхэсэлые магтаһан зохёол боложо суурхаһан байна. Руставели хүн зоной болон байгаалиин байдалые, бодото ажабайдалые алибаа талаһаань шэнжэлнэ.

Хүниие ёһотойл хүн гэһэн алдар нэрэтэй болгохо, шажан мүргэлэй доромжо харанхы барга һүзэгһөө хүниие сүлөөлхэ, газар дээрэ арюун һайханиие, үнэн сэхэ сэдьхэл болон һайн зан абариие баталха ямар зам Шота Руставели үхэлгүй мүнхэ зохёол соогоо хараалнаб? Инаг дуран хани нүхэсэл хоёрые Шота Руставели дэлхэй дээрэхи һайн һайхан хэрэг үйлын, зон арадай зол жаргалай эхин гээшэ гэжэ батална. Хүн гэһэн бодото нэрэ хүндэ олгохо, хүн болгоной ажал ябуулгада хүсэ зориг бадаруулха, үндэр мэдэрэл түгөөхэ зүйл хадаа инаг дуран хани нүхэсэл хоёр мүн гэжэ агууехэ поэт һургана. Зүб даа, Руставели үнэн сэхэ инаг дуранай, ухаан бодолоор гиигүүлэгдэһэн дэлюун уужам сэдьхэл зүрхэнэй баргадашагүй ехэ дура инагай нангин хүсые магтан дуулагша мүн. Руставели хадаа инаг дурые тэнгэри бурхантай холбожо байжа хооһоор сэсэрхэдэг хүн бэшэ. Өөрынгөө Беатричиие бурханай шэнжэтэйгээр зураглаха мэтээр Дантын хожомоо дашуурһан ябадалһаа Руставели холо байна.

«Барасай арһа хэдэрһэн баатар» гэжэ поэмэ дотороо Шота Руставели ульгам сэсэн ухаан бодолойнгоо хүсөөр, уран хурса сэдьхэл зүрхэнэйнгөө ольһоор эрхэ сүлөөтэ хүнүүдэй эрэлхэг зоригтойгоор хэсүү бэрхэшээлые дабаһыень, харатан дайсантайгаа эбсэшэгүй тэмсэл ябуулжа, зол жаргалаа буляан абаһыень магтан домоглоно. Шота Руставели инаг дуран тухай бэшэхэдээ, хүнэй һайн һайхан талые хүндэлхэ гэһэн шэнэ үзэл батална. Тариэл Нестан-Дареджан хоёрой инаг дуранай түүхэтэй холбоотой поэмын гол удха хадаа хаанашье, хэзээшье хүнэй дура инагай сэдьхэлээр зүрхэеэ доһолгуулха эрхэтэй байһые гэршэлнэ.

Шота Руставели хүнүүдэй хоорондохи хани харилсаае элдэб олон талаһаань — эхэнэр эрэ хүн хоёрой инаг дурые, баатар мэргэшүүлэй хани нүхэсэлые, нэгэ ороной хүнүүдэй Эхэ орондоо дурлаһан сэдьхэлһээ һабагшалһан нүхэсэлые, ондо ондоо үндэһэ яһатанай хоорондохи аха дүүгэй хани холбоое гайхалтай уран хурсаар зураглана.

Иигэжэ алдарта поэдэй зохёол дотор хүн нэрые хүндэлхэ үзэл бодол хүн түрэлтэнэй һайн һайхан хэрэг үйлые сэгнэхэ үзэл бодолтой таараладан холбогдоно.

Энэдхэг Тариэл, араб Автандил, Мульгазанзар гэжэ ухаанһаа абтаһан хотые эзэлдэг Фридон, мүн баһал һаанһаа абтаһан Гуланшаро хотодо ажаһуудаг Фатьма хатан — иимэ дүрбэн ондо ондоо үндэһэ яһанай хүнүүд сагай эрхээр муу муухай зосоохитой харатан дайсанаа дарахын тулада, хани нүхэсэлэй нангин сэдьхэлээр нэгэдэнэ. Тиигэжэ һайн һайхан дэмбэрэлтэ зан муу муухай хорото сэдьхэлые илана, үнэн сэхэ хэрэг худал хуурмаг ябадалые дарана, инаг дуран үзэн ядалгые диилэнэ.

Энэ гайхамшагта зохёолоороо Шота Руставели олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн Грузиин хүсэн түгэс ганса гүрэн байгуулха гэһэн һанамжаяа ниитэлһэн байна.

«Барасай арһа хэдэрһэн баатар» гэжэ поэмэ гол удхаараа ондо ондоо арадуудай хани нүхэсэлые үндэр дээрэ үргэһөөрөө алдар суудa гаранхай, тиин мүнөөнэй бодото байдалтай һабагшатай бэшэ аал? Поэмын гол нюурнуудай нэгэн—Автандилай үгые бүхы байгаали шагнан дууража, аялга дуугаар, арюун шүлэгөөр нэгэдэһэн дэлхэйн арад түмэн — энэдхэг болон грегүүд, иран болон арабууд, франк (ондоогоор хэлэхэдэ, европынхид) болон ородууд шагнан дууряажа байгаа һэн гэһэн поэдэй үгэнүүд гүнзэгы гүн удхатай бэшэ аал? Руставелиин эдэ үгэнүүдээр баруун ба зүүн оронуудай агууехэ арадуудай тоодо ород арадай хани нүхэрэй ёһоор эгээн түрүүшынхеэ дурдагдаашань һайн һайхан шэнжэтэй бэшэ аал? Энэ дурдалга тушаан боложо гарашаһан үгэнүүд бэшэ юм. Тэрэл үедэ бэлиг шадабаряа ниитэлһэн Чахрухадзын «Тамариани» гэһэн элитэ ехэ зохёол соо Орос орон, ород зон, ородой агууехэ Эжэл мүрэн дурдагдаһан байдаг.

«Дэлхэйн уран шүлэг найруулга соо Нестан-Дареджанай баатар мэргэндээ бэшэһэн бэшэгһээ, Путивль хотын шулуун хэрэм дээрэ Ярославнын хандалга-гэнгэрэлһээ, Татьяна Онегиндэ бэшэһэн бэшэгһээ һайхан, үхэлгүй мүнхэ, эхэнэрэй солгёон залуу үгэ би дуулаагүйб.. Нестан-Дареджан Ярославна Татьяна хоёрой эгэшэ болог лэ!» — гэжэ бэлигтэ совет уран зохёолшо Юрий Тынянов 25 жэлэй урда тээ бэшээ һэн.

Уран зохёол шэнжэлэгшэд Руставели Пушкин хоёрой нэрэнүүдые бүри ойро болгоһон тухайламжа мүнөө дурадхана. Ямар тиимэ багсаамжаб гэхэдэ. Пушкинай доро дурсаглагша мэдээжэ шүлэгэй мүрнүүдые Грузиин агууехэ поэт Шота Руставелидэ зорюулагдаһан гэжэ шэнээр уншадаг болохомнай гээшэ ха:

Нээрээл сэсэн ухаатай
Нэгэш эди шэдитэн
Шэрүүн баатар эрэшүүлтэй,
Шэггүй урихан һамгадтай,
Гаһар дулаан дайдатай
Гайхамшагта хизаарай
Жэгтэй уран бэлигтэй
Жэгүүртэ поэдтэл хурсаар
Нарата үльгэр, шүлэгүүды
Найруулхадажа шадаагүйл.

Бүри эдир залуудаа Грузи тухай олон түүхэ дуулаһан, ном уншаһан Пушкин (тэрэнэй хожомынь бэшэһэн «Кавказай олзо хүн», «Бахчисарайн фонтан» гэһэн поэмэнүүд мүн лэ зүүн зүгэй байдалые харуулһан гэжэ мэдэнэбди) анха түрүүшынгээ поэмэ зохёоходоо, зүүн зүгэй домог туужа абаһан байха юм. Тиин хан хүүхэн Людмилын үгы болоһон тухай, тэрэниие баатаршуулай бэдэрһэн тухай, хан тайжа Русланай эрэлхэг зориг, баатар габьяа харуулжа, эльбэшэн Черноморой ойроо хүртэшэгүй хэсүү хёморгооһоо инаг дангинаяа абаржа абаашаһан тухай «Руслан ба Людмила» гэжэ гайхалта һайхан уран нугархай үльгэр бэшэһэн байха юм. Пушкинай энэ зохёолой удхань Руставелиин поэмын гол удхань боложо ороһон үльгэрэй хэлбэри маягтай таараладана. Тиихэдэ «Барасай арһа хэдэрһэн баатар» гэжэ поэмэ дотор мүн лэ Тариэл инаг дангина Нестан-Дареджанаа алдаад, бүхы дэлхэй дүүрэн бэдэржэ, һүүлэй һүүлдэ гайхамшагта баатаршалга гаргажа, харата муухай эльбын ээзд каджануудһаа сүлөөлнэ ха юм.

Тиимэ болохолоороо Пушкинай «Руслан ба Людмила» Руставелиин «Барасай арһа хэдэрһэн баатар» гэжэ поэмэнүүд хоорондоо түрэлэй нэгэ һабагшатай байна.

Шота Руставелиин мүнхэ зохёол мүнөөшье гүнзэгы гүн удхаяа гээгээгүй. Харатан муухай дайсанаа бута нэрьехын, зол жаргалаа олохын, эб найрамдал байгуулхын тулада ондо ондоо арад үндэһэтэнэй нэгэдэлые урялһан Грузиин агууехэ поэдэй һургаал эрхэ сүлөөдэ дуратай хүн түрэлтэндэ өөрынгөө дура хүсэлые буу зэбсэгэй хүсөөр баадхаха гэһэн мүнөөнэй зэрлиг харшангуудай аашые хяа һамна сохино!

800 жэлэй урда тээ агууехэ Шота Руставелиин юрөөһэн һайн һайхан заншалай, инаг дуранай, хани нүхэсэлэй, Эхэ орондоо дурлаха сэдьхэлэй, арадуудай хани холбооной арюун нангин үзэл бодол мүнөөшье хоротон дайсанай муу муухай хэрэгтэ, хүн ёһо хүндэлхэгүй сэдьхэлдэ, үзэн ядалгада. харша дээрэлхүү зан абарида эсэргүүгээр хандуулагданхай. Теэд Шота Руставелиин бэшэһэнэй ёһоор, «хэтэ мүнхэдөө мандан гиихэ һайн һайхан хэрэг муу муухай үйлые бүхэд барин диилэхэ».

Георгий МАРГВЕЛАШВИЛИ,
хэлэ бэшэгэй эрдэмтэн.
Тбилиси хото.

ЖАЛШАЛАЙ БЭШЭГҮҮДҺЭЭ

ЦЕХ СОО — ВРАЧ

Тамара Филипповна Алексеевская — Улаан-Үдын авиационно заводой врач-терапевт юм. Тэрэнэй ажалай эмхидхэл иимэ байдаг: үбшэнтэниие поликлиникэдээ хүлеэн абажа үзэдэг, эмнэлгын туһаламжа үзүүлдэг. Долоон хоногтоо нэгэ удаа цехтэ ошожо, хүдэлмэришэдые ямар нэгэн үбшэнһөө уридшалан һэргылхэ талаар хараалагдаһан хэмжээнүүдые ябуулдаг, ариг сэбэрэй, элүүр мэндын талаар хүмүүжүүлгын, соёл болбосоролой хүдэлмэри хэдэг, лекци, хөөрэлдөө үнгэргэдэг байна.

Үбшэнтэниие поликлиникэдээ хүлеэн абажа үзэхэдөө, цехэй хүдэлмэришэдэй ажалай сүлөө сагые ашаглахые оролдон, үдэрэйнгөө ажалай сагые хоёр таһалжа, үдэр, үглөөгүүр ажаллагшадые үдэшэнь үзэхэһөө гадна, үлбэр бэетэй, хуушан үбшэнтэй (ходо эмнэлгэдэ ябажа байдаг) хүнүүдые долоон хоногтоо хоёр удаа үзэжэ, эмшэлжэ байдаг юм.

Хүдэлмэришэдэй элүүр энхэ байдалые хамгаалха ажал ябуулхадаа, врач Алексеевская гансахан лэ үбшэн үлбэр бэетэниие эмшэлэлгээр хизаарладаггүй, харин тэдэнэй энхэ мэндын байдалда муу нүлөө үзүүлжэ болохо байра байдалай дутагдалтай талые үйлэдбэри дээрэнь шалган элирүүлжэ, тэдэниие заһаха усадхаха тушаа арга хэмжээнүүдые заводой, цехэй захиргаануудтай хамта абадаг байна. Жэшээлхэдэ, цех соонь хоёр талаһаа һалхи ородог байһаниие болюулхын тулада тусхай залгаа таһалга барюулһан…

Врач Тамара Филипповнае цехэй бүхы хүдэлмэришэд һайн танидаг, хүндэлдэг.

Т. Ф. Алексеевская заводой хүдэлмэришэдэй болон эмшэдэй дунда ябуулагдадаг олониитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада завод дээрэ ариг сэбэрэй дружинануудые ходо эмхидхэнэ.

М. ЗАЯШНИКОВА,
4-дэхи больницын главна врач.

* * *

ЗҮНДЭНЬ ТАБИЖА БОЛОХОГҮЙ

…азетэ уншадаггүй хүниие му… …олохонь дэмы. Манай Хориин …гай байдал дээрэһээшье аба… …харахада, байгша ондо захиг… …ан газетэ, журналнуудай бүхы …нь мянган хүн бүхэндэ юһэн … хэһэг хүртэдэг.

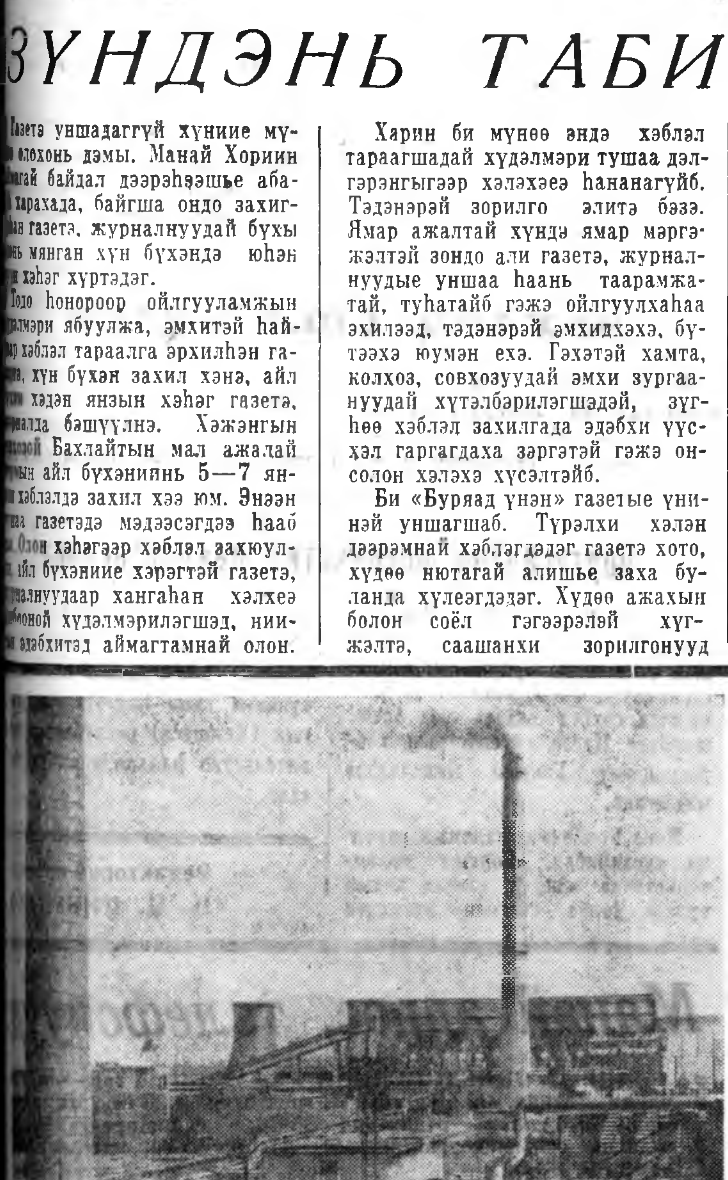
…оло һонороор ойлгууламжын …лмэри ябуулжа, эмхитэй һай… …р хэблэл тараалга эрхилһэн га… …а, хүн бүхэн захил хэнэ, айл … хэдэн янзын хэһэг газетэ, …алда бэшүүлнэ. Хэжэнгын …озой Бахлайтын мал ажалай …ын айл бүхэниинь 5—7 ян… хэблэлдэ захил хээ юм. Энээн … газетэдэ мэдээсэгдээ һааб … Олон хэһэгээр хэблэл захюул… … айл бүхэниие хэрэгтэй газетэ, …алнуудаар хангаһан хэлхеэ …оной хүдэлмэрилэгшэд, нии… … эдэбхитэд аймагтамнай олон.

Харин би мүнөө эндэ хэблэл тараагшадай хүдэлмэри тушаа дэлгэрэнгыгээр хэлэхэеэ һананагүйб. Тэдэнэрэй зорилго элитэ бэээ. Ямар ажалтай хүндэ ямар мэргэжэлтэй зондо али газетэ, журналнуудые уншаа һаань таарамжатай, туһатайб гэжэ ойлгуулхаһаа эхилээд, тэдэнэрэй эмхидхэхэ, бүтээхэ юумэн ехэ. Гэхэтэй хамта, колхоз, совхозуудай эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй, зүгһөө хэблэл захилгада эдэбхи үүсхэл гаргагдаха зэргэтэй гэжэ онсолон хэлэхэ хүсэлтэйб.

Би «Буряад үнэн» газетые үнинэй уншагшаб. Түрэлхи хэлэн дээрэмнай хэблэгдэдэг газетэ хото, хүдөө нютагай алишье заха буланда хүлеэгдэдэг. Хүдөө ажахын болон соёл гэгээрэлэй хүгжэлтэ, саашанхи зорилгонууд тушаа—янза бүриин асуудалаар «Буряад үнэн» газетэ саг сагтаньзохисотой, һонирхолтой зүйлнүүдые тунхаглахаһаа гадна, олоной зүбшэлдэ хандажа, уншагшадтаяа хөөрэлдөө эмхидхэдэг заншалынь ехэ һайшаамаар. Һүүлэй үедэ газетэдэ «Багшын һэшхэл, туранхай сэгнэлтэнүүд», «Бурханай хайра туһаар» гэжэ юрэнхы гаршагууд доро толилогдожо байһан материалнууд ехэ һонирхолтойгоор уншагдана.

Үргэн уншагшадай, илангаяа гансал түрэлхи хэлэн дээрээ уншажа шададаг хүн зоной дунда «Буряад үнэн» газетые тараалга тон ехэ удха шанартай. Гэбэшье, манай Хориин аймагай зарим буряад һуурин тосхонуудта газетэ үсөөнөөр захюулагдана. Ниитын эмхи зургаануудта, библиотекэ, клубуудта буряад хэлэн дээрэ газетэ, журнал халтад гэбэл огто байдаггүй. Буряад хэлэн дээрэ ном заагдадаг һургуулинуудта, тэдэнэрэй багшанар, аха классуудай шабинар түрэлхи газетэ уншахаяа ехэ хүсэдэггүй. Эндэ нэн түрүүндэ хэн зэмэтэйб? Һургуулиин хүтэлбэрилэгшэд, багшанар партийна, комсомолой организацинууд хэблэл тараалгын хүдэлмэриие халуун анхаралдаа абадаггүй, энэ политическэ шухала удха шанартай хэрэгые зүндэнь табижархидаг байна гэжэ тэмдэглэлтэй.

Ц. ТОКТОХОЕВ,
«Буряад үнэн» газетые үнинэй захигша, хүдөө бэшэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа): Софи шадар Болгариин хара металлургиин томо барилга — Кремиковско комбинат баригдажа байнхай. Тэрэниие бодхолгодо Советскэ Союз туһаламжа үзүүлнэ. Комбинадай олон барилганууд бодхогдоод, хүдэлжэ эхилэнхэй. Комбинадай түхэл янза эндэ харуулагдана; (баруун гарһаа) — Дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ Польшын ниислэлдэ зургаан зуу мянга гаран квартира баригдаа. Энэ үедэ Варшавын хүн зоной 80 процентнь шэнэ байра абаһан байха юм. Вислын зүүн эрьедэхи байрын шэнэ гэрнүүд эндэ харуулагдана. (ТАСС-ай фотохронико.

Арадай хинагшадай ажал хэрэг

ХООЛОСШЬЕ ҺАА, ГАРЗА

…Таряалан соогуур комбайнууд зүдхэжэл ябана. Ороһо таряан шанартайтаар хуряагдаха ёһотой. Хэрбээ зарим нэгэ комбайнернуудай поли дээрэ гараад, муугаар хадажа гү, али хуряалга хэжэ байгаа һаа, тэрэниие хэн шалгагаха болоноб? Ажахын мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд үдэр бүри комбайнуудай захада байжа, сагаа үнгэргэхэгүй ха юм. Жэшээнь, агроном хүн гансашье шанарые шалгажа ябадаг бэшэ, харин тоог дээрэхи ажал эмхидхэлсэхэ ёһотой, паар хахалалгые үнгэргэхэ байна. Теэд тэдэнэй ажал хүдэлмэридэ арадай хинагшад ехэхэн туһаламжа хүргэнэ.

Хүдэриин совхозой Алтайн отделениин арадай хинагша Ч. Д. Будаев хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, механизаторнуудай ажалые шалгажа захалаа. Урдань сомоной Советтэ ажаллаһан, нютагтаа колхозой тогтожо байхада эмхидхэлсэһэн, арба гаран жэлдэ түрүүлэгшээр ажаллажа, мүнөө наһатай болоод пенси абажа байгаашье һаа, нүхэр Будаев ниитын найдабариие дүүргэжэл байдаг. Үдэр бүхэн хара мориёо унаад, поли дээгүүр ябадаг.

— Арадай хинагша байха гээшэмнай харюусалгатай тушаал. Хуряалгын халуун хаһада хөөлосшье,—таряан ха юм даа. Урдань ургаса муугаар гараһан жэл тэрэниие поли дээгүүр түүжэ ябагша бэлэйбди. Тиихэдэш даа, техникэ муу байгаа. Гээлтэ хоролтодо ехээр орогшо һэн. Мүнөө иимэ хүсэтэ комбайнуудтай байгаад, ургасаяа ямарааршье хуряаха ха юм бибди. Һайнаар ажалладаг комбайнернуудай хойноһоо нэгэшье хоолос үлэнэгүй. Теэд… Теэд заримууд,— гээд нүхэр Будаев обоохой һолоомон тээшэ мориёо хүтэлнэ.

— Хэнэй хуряаһан полидо залаанууд хэбтэнэб?

— Комбайнер Цырен Цыбикжапов һолоомоёо муугаар үлтэлжэ, хоолос хэбээрнь орхижо ябаһан байгаа.

— Ямар хэмжээн абтааб?

— Тэрэ доронь комбайныень зогсоогоод, тааруулан табяабди,— гээд арадай хинагша хөөрэнэ.

Дүрбэлжэн метр бүхэндэ нэгэ хоолос үлөөгөө хадашни, гектар бүридэ хэды таряан орхигдохо болоноб? Килограммаар, центнерээр! Энээние үгы хэхын түлөө арадай хинагшад тэмсэнэ. Мүнөө республикымнай ажахы бүхэндэ арадай хинагшадай бүлэгүүд постнууд ажаллажа байна. Сэлэнгын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой арадай хинагшад эдэбхитэй. Эндэ Мария Нестеровна Павлова сүлөөтэй сагаа ходоодоол поли дээрэ үнгэргэжэ байдаг. Комбайнернуудай дунда зарим ушарай гарахада, тэрэ дарыдань хэмжээ абана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой арадай хинагша Ч. Д. Будаев. 2. Сэлэнгын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой арадай хинагша М. Н Павлова комбайнер Тарас Федоровой хажууда ерээд, хэр сэбэрээр хуряалга хэжэ байһыень шалгажа байна.

Т. ГАРМАЕВ.

ОЛОНОЙ БАЯСХАЛАНДА ХҮРТЭГШЭД

Ивалгын больницын сестранууд Августа Ефимовна Хороших, Марина Александровна Поспелова гэгшэд улад зоной элүүрые хамгаалгада ехэхэн хубитаяа оруулдаг юм.

А. Е. Хороших 25 жэлэй туршада үбшэнтэнэй хойноһоо харууһална, харин М. А. Поспелова энэ ажалда 20 жэл зорюулаа. Эдэ олон жэл соо тэдэнэр дүй дүршэлөөрөөшье баян болонхой. Үбшэнтэниие тэдэ хоёр анхарал оролдолгоор хүреэлжэ, тэдэндэ зулгы зохидоор хандадаг.

Үбшэнтэд эдэгээд гарахадаа, тэдэ хоёрто үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэжэ, больницын дэбтэртэ һайн һайхан үгэнүүдые бэшэдэг.

«Минии басаган ехээр үбшэлөөд, би тэрээнтээ больницада ороо һэм. Врач И. Чекинагай бэшэжэ үгэһэн эм, хэрэгтэй аргаламжые сестранууд А. Хороших М. Поспелова хоёр һайнаар саг соонь дүүргэдэг һэн. Бүхэли һунииндөө бидэнһээ холодогшогүй бэлэй. Би тэдээндэ үнэн зүрхэнһөө һайниие хүргэнэб» гэжэ эхэ Д. Ринчинова дэбтэртэ бэшэнэ.

Иимэрхүү баясхаланта үгэнүүдые олоор дурдажа боломоор.

Шухала ажалайнгаа хажуугаар тэдэнэр үбшэнтэндэ газетэ, журналнуудые уншажа үгэдэг, уласхоорондын темээр хөөрэлдөө үнгэргэдэг.

Эдэ нүхэднай коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэйнүүд юм.

Н. ХАЗУЕВ.

Социализмын оронуудта

ТАБАН ЖЭЛ СОО

Варшаваһаа хойшоо зуун хорин километрэй газарта Остроленка гэжэ бишыхан городок оршодог. Энэ городок зургаан зуун жэл соо Польшын газар дээрэ оршоно гэбэшье, эдэ зуун жэлнүүд тэрэниие алгасан гараһан шэнги байха юм. Энэ городок юугээрээшье алдарта гараагүй. Хүн зониинь хэтэ үеһөө хойшо гар олзоборилго эрхилдэг байгаа. Зонойнь нилээд ехэ хуби хүдөө ажахые эрхилэлсэдэг зангаараа. Зүгөөр эндэ газарынь муу дээрэһээ һайн ургаса үгэдэггүй һэн. Элһэн элбэг, ой модон үсөөн, ургасань бага» гэһэн хошон үгэ эндэхи газар тухай хэлсэгдэдэг байһан юм. Хэдэн арбаад хүн жэл бүхэндэ түрэл нютагаа орхижо, ажал хүдэлмэри бэдэрэн ороной бусад районуудта, мүн хилын саана гаража ошодог байгаа.

Арадай Польшын тогтоһонһоол хойшо Остроленкын шэнэ түүхэ эхилээ. Орониие хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбэй ёһоор эндэ томо целлюлозно-саарһанай комбинат урган бодоо. Плоцкдохи нефти нэрэдэг заводой, Пулавадахи азотно үтэгжүүлгын комбинадай һүүлээр энэ предприяти ашаглалгада үгтэһэн юм. Тэрэнэй ашаглалгада үгтэхэдэ Польшын газар дээрэ шэнэ, тон томо промышленна предприяти бии болоо.

…Комбинадай корпусууд, мүн хүдэлмэришэнэй тосхон городогой захадань байдаг. Шэл болон металлаар бүтээгдэһэн цехүүдынь наранай туяада мүнгэтэн яларжа, үльгэр домог соо дурдагдадаг ордонгууд шэнгеэр харагдадаг.

— Манай комбинат үйлэдбэриингөө шэглэлэй болон зэмсэг түхеэрэлгэнүүдэйнгээ талаар Польшо соохи шухаг предприяти болоно. Целлюлозо болон саарһа гаргалга хүсэдөөр шахуу автомадаар хэгдэнэ. Цехүүд соонь шэнэ шэнэ түхэлэй машинанууд тодхогдонхой. Тэдэнэй хахадынь ороной предприятинуудта бэлэдхэн бүтээгдэнхэй. Нэгэ хүдэлмэришэндэ абажа үзэбэл, ажалай бүтээсэ ороной ондоо тээгүүрхи мүн лэ иимэ предприятинуудайхида орходоо 2,5 дахин дээгүүр — гээд комбинадай директор, инженер Тадеуш Влодарчик омогорхолтойгоор хэлэнэ.

Комбинат 100 мянган тонно целлюлозо, 115 мянган тонно саарһа, 30 мянган тонно картон, 150 миллион саарһан туулмаг жэлэй турша соо бүтээжэ гаргадаг болохо. Энэ хадаа Польшын экономикын эрхэ байдалда горитойхон тоонууд болоно гээшэ. Остроленско комбинадай ашаглалгада үгтэхэдэ талха татадаг, саахарай, гуталай, цементын, электротехническэ болон промышленностиин бусад һалбаринуудые амһартануудаар хангаха асуудал республика дотор шиидхэгдэхэ.

— Орондоо иимэ ехэ целлюлозо болон саарһа үгэжэ байһаараа бидэнэр омогорхонобди,—гээд Тадеуш Влодарчик үргэлжэлүүлэн хэлэнэ. — Зүгөөр Остроленскдэ шэнэ ажабайдал, шэнэ соёл культура, шэнэ ажаһуудал комбинадай асарһаниинь угаа шухала байна.

Остроленкын хэтэ угай таряашад анха түрүүшээр комбинадай барилга дээрэ хүдэлөө, харин хоёр хахад шахуу мянган хүн мүнөө комбинадай цехүүдтэнь хүдэлнэ.

«Остроленскэ саарһашад предприятияа шэнэ техникээр хангажал байдаг. Зүгөөр комбинат эрхим һайн машинануудай ашаар мүн хүсэ шадалаа түргэнөөр нэмээгээ. Мүн эдэ машинануудые хүдэлгэжэ байһан хүнүүдһээ комбинадай хүсэ оролго горитойгоор дулдыдаһан байха юм.

Һая хүрэтэр таряашад байһан хүнүүдые орёо нарин машинануудтай танилсуулхын тулада комбинадай дэргэдэ механигуудай, энергетигүүдэй, технологуудай һургуулинууд болон техникумүүд хүдэлдэг. Тэдээндэ коллективэй хахад шахуунь һуража байдаг.

Бидэнэр директортэйнь хамта цехүүд соогуурнь ябажа, хүдэлмэришэд болон инженернүүдтэйнь танилсаабди. Мастер Леонард Лебковский, слесарь Ежи Возинский, инженер Юзеф Маркс гэгшэдые абаад үзээ. Тэдэнэр ороной мянган жэлэй ойн тэмдэглэгдэхэ үеэр арбан долоон эрхим хүдэлмэрилэгшэдэй тоодо оролсожо, Польшын һэргэлгын орденуудаар правительствын зүгһөө шагнагдаһан байна. Республика дотор саарһанай промышленностиие байгуулан тогтоожо, хүгжөөхэ хэрэгтэ 20 гаран жэлээ зорюулһан комбинадай директор Тадеуш Влодарчик мүн лэ үндэр шагналда хүртэһэн байха юм. Тэрэ комбинадай барилгада түрүүлэн ерэжэ хүдэлһэн сагһаа хойшо энэ предприятитай хуби заяагаа холбоо юм. Мүн эндэ тэрэнэй хүбүүд—нэгэниинь инженерээр, нүгөөдэнь технигээр хүдэлмэрилнэ.

Комбинадай хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэдэй байдаг шэнэ тосхондо хүрэхые Тадеуш Влодарчик уряа. Энэ тосхон эрхим һайнаар түсэблэгдэнхэй, гоё һайханаар харагдадаг. Хаа хаанагүй сэсэгүүд олоор таряатай. Эндэ ерэһэн урдын таряашадай хэниинишье хүдөө нютагууд тухайгаа һанаата болоногүй. Мянга гаран бүлэ богонихон үе саг соо шэнэ байрада орожо, гэрнүүдээ толлоһон. байна. Эндэ 400 хүнэй һууритай больница, магазинууд, уһанай спорт хэхэ станци баригдажа байнхай.

Гитлеровскэ булимтаргашадтай болоһон байлдаануудай үедэ наһа бараһан совет сэрэгшэдэй кладбищи городогой түб руу ороһон үйлсэнүүдэй нэгэнэй үзүүртэ байдаг. Нэрэтэйшье, нэрэгүйшье 14 мянган хүүр, тэрэ тоодо хоёр эмэгтэй лётчигой, Советскэ Союзай Геройнууд Вера Лукьяновна Белик болон Татьяна Петровна Макаровагай хүүриууд бии. Сүлөөлэгшэдэйнгөө дурасхаалые Остроленскын хүн зон нангинаар ёһолон хүндэлжэ байдаг. Памятнигуудай дэргэдэ хододоол амиды сэсэгүүд табяатай байдаг юм.

…Остроленкэһээ орой болоһон хойно би гаража ошооб. Цехүүдтэнь ажал хүдэлмэриин тулэг үе байгаа. Электрын гэрэлээр яларһан байшангуудай сонхые харахадаа Арадай Польшын аша туһада хүдэлжэ байһан энэ комбинат аха дүү орондо социализмын туйлаһан амжалтануудай гайхамшагта гэршэнь болоно гэжэ һанаандаа оруулжа ябааб.

Дм. КОНЫЧЕВ,
АПН-эй тусхай корр.
Варшава.

ИЛАЛТА ХЭРЭГТЭЙ

Манай «Сэлэнгэ», Благовещенскын «Амур» командануудай уулзахын урда тээ футболдо дуратайшуулай олонхинь манайхид бэлээр шүүнэ лээб даа гэжэ hанаhан байгаа ёhотой. Юундэб гэхэдэ, «Амур» команда мүнөө жэлдэ (гансашье мүнөө бэшэ, мүн урда жэлнүүдтэ) ахир муугаар наадажа, турнирай таблицын hүүлшын hууринуудай нэгые эзэлжэ ябаhан байгаа. Гадна манай футболистнууд тэдэнэй талмай дээрэ наадахадаа, 2:0 гэhэн тоотойгоор шүүhэн юм. Тиигэбэ ябашье манай футболистнууд, мүн футбол hонирхогшодшье бэлэн юумэндэ ехээр найдаhанай хэрэггүй, hула команда байдаггүй гэжэ hайн мэдэнэ. Энээниинь үнгэрhэн субботын үдэр манай «Сэлэнгэ» командатай ээлжээтэ уулзалгаяа үнгэргэхөө ерэhэн «Амур» команда үшөө hайнаар гэршэлжэ үгөө.

Нааданай эхилхэтэй хамта манайхид добтолгоёо шадамар бэрхээр эмхидхэжэ, хоёр бүмбэгэ арайл оруулан алдаад hалаба. Эгээ түрүүшын бүмбэгэ сохиhон Б. Крыласов тэрэнээ штангаhаа оройдоол хахад метр газаагуур гаргаа. Тэрэнэй удаа А. Жуйковой абаhан бүмбэгэеэ айлшадай хамгаалагшадhаа зайсуулан, дээхэнүүр сохиходо, тэрэнь воротагай дээдэ штангэ тудаад лэ арайл ороогүй. Улаан-Үдынхидэй иимэ аюултай добтолгоhоо мэгдэhэн айлшад ехэнхи хүсэеэ хамгаалга тээшэ татаха баатай болоно. Тиигээшье hаань, туhа болоогүй. Нааданай эхилhээр табадахи минутын ябажа байхада, манайхид түргэ түргэн бүмбэгэеэ бэе бэедээ дамжуулалсан, баhа дахин урагшаа добтолон оробод. Айлшадай воротада дүтэлэмсөөрөө, бүмбэгэ абаhаар урагшаа гүйн гараhан А. Жуйков вратариин баруун талаар тэрэнээ доохонуур сохижо, тоо нээжэрхёо.

«Амурайхид» манай воротада дүтэлөөшье hаа, бүмбэгэеэ hарюу сохижо, баhал бираhагүй. Гансал нааданай түрүүшын хахадай дүүрэтэр таба-зургаан минутын үлөөд байхада, манай командын капитан В. Выборовэй зохидоор дамжуулжа үгэhэн бүмбэгэ.. А. Жуйков hайнаар тудэжа абаад, айлшадай ворота уруу хоёрдохёо сохижо оруулба.

Нааданай түрүүшын хахадай 2:0 тоотойгоор дүүрэхэдэ, манайхид ехэ тоотойгоор шүүхэ аабза гэжэ этигэмээр байгаа hэн. Теэд нааданай хоёрдохи хахадта тад ондоо юумэн болоо. Благовещенскын футболистнууд наадаяа hайнаар эмхидхэжэ, саг үргэлжэ аюултайгаар добтолно. Тиигэ тиигэhээр 75-дахи минутада айлшадай гол добтологшо Савкевич абаhан бүмбэгэеэ эршэтэйхэнээр сохижо, тоо нээбэ. Энээндээ урмашаhан айлшад забда залигүй добтолжо, манай хамгаалагшадые тухашаруулна. Манайхидай халтал алдуу гаргаа hаань, наадан тэнсэлгээр дүүрэжэ болохо байгаа бшуу. Теэд манайхидта түрүүшын hуури эзэлхын тула гансал илалта хэрэгтэй байгаа. Нааданай дүүрэтэр хэдэн бүмбэгэ сохиhон манайхидшье, айлшадшье тоо нээжэ шадаагүй. «Сэлэнгэ» команда 2:1 гэhэн тоотойгоор шүүжэ, 35 очкотой болобо.

Нааданай дүүрэтэр «Сэлэнгэ» үшөө дүрбэн уулзалга хэхэ байна. Эдэ уулзалгануудаа эрхим hайнаар үнгэргөө hаа, зоно соогоо түрүү hууринуудай нэгые эзэлжэ магадгүй. Ээлжээтэ наадан мүнөөдэр Шэтын «Забайкалец» командатай болохо. Илалта хэрэгтэй. Илалта!

В. ТУЛАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нааданай үедэ.
Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

Юртэмсэ дээрэ юун болоноб?

ООН-ой Генеральна Ассамблейн сесси хүдэлмэреэ эхилбэ

Дэлхэйн олонхи ороной түлөөлэгшэд уласхоорондын эгээн лэ ехэ хуралдаанда—Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Генеральна Ассамблейдэ хорин нэгэдэхеэ суглarба. Вьетнам арадта эсэргүүгээр Америкын хэдэг ээрхэг түримхэй ябуулгын улам шангадхагдажа байhанhaа уламжалан, гадаадын политическэ оршон байдалай нилээд шахардуу болоhон үедэ энэ ушар мүнөө жэлдэ боложо байна. Вьетнамай асуудал зүбшэхэ зүйлдэ табигданагүй, юуб гэхэдэ, ООН-ой эрхэ түлөөлэлгэдэ хамаадахагүй байна. Гэбэшье сесси дээрэхи бүхы байдалда нүлөө үзүүлэнгүй байжа шадахагүйнь ойлгосотой. Зүгөөр элдэб оронуудай түлөөлэгшэд хэблэл болон радиодо заншалта мэдүүлгэнүүдые хэхэдээ, мүн олон газетэнүүд Генеральна Ассамблейн үүргэ болон зорилгонууд тушаа редакционно статьянуудые бэшэхэдээ, Холбоото Штадуудай политика ООН-ой гол ёhонуудта, Уставта тааралданагүй гээд хамагай түрүүндэ онсолон тэмдэглэhэн байна. Жэшээлхэдэ, Каирай «Аль-Гумхурия» гэжэ газетэ XXI сессиин нээгдэхын урда тээ ингэжэ бэшээ: «Муссолиниин засагаа барижа байха үедэ Нацинуудай лигые хэрэгсээнгүйгөөр Италиин бэелүүлдэг шэнги тиимэ политикые США баримтална. Тэдэнэй хоорондохи илгаань юуб гэхэдэ, Америкэ хадаа Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида өөрынгөө «этигэдэг» тухай мэдүүлжэ болохоор ушарые хэзээдэшье алгасан гарадаггүй».

Урда тээхи сессиhээ хойшо үнгэрhэн жэлэй турша соо уласхоорондын оршон байдалай муудаhанай түлөө гэм зэмые ООН-ой генеральна секретарь У Таншье США-да тохоhон байха юм. Ассамблейдэ хүргэhэн өөрынгөө элидхэл соо У Тан ингэжэ онсолон тэмдэглэнэ: «Вьетнамдахи сэрэгэй ябуулгануудые үргэдхэлгэ ба уласхоорондын оршон байдалай муудалга юрын, мүн ядернашье зэбсэгүүдые улам яаралтайгаар түхеэрхэ ябадалда зайлашагүйгөөр хүргөө, мүн буу зэбсэг хуряаха тухай, хамагай түрүүндэ, буу зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ, хүсэдөөр хуряаха тухай хэлсээндэ муу нүлөө үзүүлhэн байна».

Имагтал Вашингтоной ээрхэг түримхэй хараа шэглэл генеральна секретариин тушаалда өөрынгөө кандидатурые дахяад дэбжүүлхэгүй гэжэ У Танай шиидэhэн шалтагаануудай нэгэниинь болоно гэжэ шэнжэлэгшэд тоолоно. Энэ шиидхэбэри ООН-до нэмэлтэ бэрхэшээл тохёолдуулаа.

Вьетнамдахи дайн байлдаанhaа уламжалан hанаагаа зобожо байhан тухайгаа сессиин нёдондоной түрүүлэгшэ, Италиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Аминторе Фанфани сессиие нээхэдээ элирхэйлэн мэдүүлhэн байна.

XXI сессиин түрүүлэгшээр Афганистанай түлөөлэгшэ Пежвак—дүршэл ехэтэй дипломат ба политик hунгагдаа. Хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhoop шэнэ түрүүлэгшэ заседаниие расписаниин ёhoop минуташье гээгдэнгүй эхилжэ, «Нарин нягта байлгын талаар рекорд туйлаха гэжэ шиидэhэн байна». Тэрэ хадаа олон тоото уулзалганууд болон амтатай архяар архидалгые буруушаадаг, энэ зорилгоор гаргашалагдадаг мүнгэ зөөриие үхибүүдтэ туhаламжа үзүүлхэ фондо дамжуулан үгөө hаа дээрэ гэжэ тоолодог юм. Өөрынгөө ханинарай дунда Пежвак ехэ хүндэтэй, У Танай орондо орожо болхооршье хүн гээд тэрэнэй нэрэ олон удаа дурдагдадаг байна.

Уласхоорондын шахардуу шанга байдалые hуларуулха хэрэгтэ Генеральна Ассамблейн XXI сесси шадаал hаа ехэ туhа нэмэри оруулхын тулада социалис оронуудай, Ази, Африкын, Латиин Америкын олон ороной делегацинууд ехэ хүдэлмэри хэнэ. ООН-ой тугаар халхабша хээд Урда Корейе эзэмдэжэ байhан Америкын болон бусад бүхы хариин сэрэгүүдые гаргаха тухай пунктые заатагүй шиидхэгдэхэ шухала асуудал болгон сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулхые Белоруссиин ССР-эй, Болгариин, Венгриин, Кубын, Монгол Арадай Республикын, Польшын, Румыниин, СССР-эй, Украинын ССР-эй, Чехословакиин делегацинууд хүдэлмэрилжэ ороhон түрүүшынгээ үдэртэ дурадхаа, «Корейе нэгэдүүлхэ, hэргээхэ талаар ООН-ой комиссие» тарааха эрилтэ хээ. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэhээр хори гаран жэлэй үнгэрөөд байхада, Корейн үшөө нэгэдээгүй байhанай гол шалтагаан хадаа корей арадай дотоодын хэрэгүүдтэ газаа тээhээ бүдүүлигээр хамааралсалга болоно гээд тайлбари үгэhэн бэшэг соонь тэмдэглэгдэнэ. Урда Корейе США-гай сэрэгүүдэй эзэмдэлгэ, ороной урда талада Вашингтондо тааруу засаг түрэ байгуулга хамагай түрүүндэ энээндэ хамаадана.

Гүрэнүүдэй хоорондын харилсаа байгуулхадаа заналта хэхэhээ, зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэхэhээ арсаха тухай, арадуудай өөрыгөө тодорхойлхо эрхые мэдэрхэ, хүндэлхэ тухай эрилтэнүүдые бүхы гүрэнүүдэй наринаар сахиха тушаа асуудал яаралтайгаар зүбшэн хэлсэхые дурадхажа, Чехословакиин делегаци шухала үүсхэл гаргаа. Чехословакиин меморандум соо ингэжэ заагдана. Бүрин эрхэтэ гүрэнүүдэй газар уhанай ойроо хүртэшэгүй байлгые болон бэеэ даанхай байдалые бүдүүлигээр эбдэдэг, бэеэ даагаад хүгжэхэ замда ороhон арадуудай ёhотойл эрхэдэ халдан орохо ушарнууд hүүлэй үедэ үзэгдэнэ. Эдэ ябуулганууд эб найрамдалай хэрэгтэ угаа ехэ аюултай, тиимэhээ орёо арсалдаа тулалдаанай гараха ябадалда хүргэжэ магад гээд Чехословакиин делегаци тэмдэглэнэ. Иимэ хуули бусын ябуулганууд ООН-ой уг зорилго болон гол ёhонуудта тааралданагүй.

Гүрэнүүд болон арадуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсажа болохогүй тухай, тэдэнэй бэеэ даанхай байдалые, бүрин эрхые хамгаалха тухай декларациие Генеральна Ассамблей үнгэрhэн сесси дээрээ баталан абаа hэн. Холбоото Штадууд энэ декларациин түлөө дуугаа үгэhэн болобошье, үнэндөө тэрэнэй гол ёhонуудые сахинагүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Үшөө душэ миллион үлүүтэй хүниие дарлажа байhан колониализмые усадхан зайсуулха асуудалнууд, сэрэгэй баазануудые усадхаха, буу зэбсэг хуряаха, ядерна зэбсэг ямаршье аргаар тараан дэлгэрүүлхэгүй асуудалнууд, мүн ажабайдалhaа гараhан бусад олон асуудалнууд мүнөөнэй сессиин хүдэлмэридэ горитой hуури эзэлхэ байна.

НАТО-до эмхи гуримгүй ябадал үргэлжэлhөөр

НАТО-гой табан ороной түлөөлэгшэдэй зүблөөн сентябриин 23—24-дэ Римдэ болоо. Баруун Германиин, Англиин, Турциин, Италиин, Холбоото Штадуудай сэрэгэй министрнүүд болон тэдэнэй советнигүүд, тэрэшэлэн НАТО-гой генеральна секретарь Манлио Брозио сессидэ хабаадаа. Ядерна асуудалнуудай талаар «НАТО-гой тусхай комитедтэ», мүн НАТО-гой Министрнүүдэй Советдэ хүргэхэ элидхэл бэлэдхэхэ зорилготой «доторой комитет» гэдэгтэ эдэ оронууд ородог юм. Министрнүүдэй Советэй ээлжээтэ сесси декабрь hарада болохоор хараалагданхай. «Ядерна обороно болон политикые» түсэблэлгэдэ хабаадалсаха эрхэ Атлантическа бүлэглэлэй талаар «дүү ханинарта» олгохо тушаа Холбоото Штадуудай оборонын министр Макнамарын асарhан түсэбые Римдэхи зүблөөндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээ гээд мэдээсэгдэнэ. Ондоогоор хэлэхэдэ, ядерна зэбсэг руу hарбайха зай забhар Баруун Германиин армида олгожо үгэхэ тухай эндэ хэлэгдэнэ бшуу.

Макнамарын үүсхэлээр байгуулагдаhан «тусхай комитет» хадаа бүхы бүлэглэлэй ядерна политика болон стратегиие эрхилхэ шэнэ саг үргэлжын комитедые арбан оронhoo байгуулха үндэhэ hуури олгохын тулада hанаашалан бии болгогдоhон байгаа бшуу. Энэ hанаашалгада хабаадалсахаhаа НАТО-гой табан гэшүүн—Франци, Норвеги, Португали, Люксембург болон Исланди элдэб шалтагаанаар арсаhан байна. Дипломатическа хүдэлмэрилэгшэдэй баталан хэлэhэнэй ёhoop тус бүлэглэлэй сэрэгэй ажал ябуулгаhаа Францийн хүсэдөөр шахуу зайсаад байhан мүнөө үедэл өөрынгөө түсэбые баталан абхуулгаха гэжэ Холбоото Штадууд шиидэhэн байха юм.

Баруун Германиин армиие ядерна зэбсэгтэй болгохо уршагта муухай түсэбhөө уламжалан, Атлантическа союзнигуудай талада шэнэ арсалдаанууд гарана, тиихэдэ энэ бүлэглэл дотор хуушанайньшье арсалдаанууд олон юм. НАТО-гой оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд урда тээнь октябрьда зарлагдахаар хараалагдаhан өөрынгөө зүблөөе декабрь хүрэтэр хойшолуулха баатай болоhон байгаа гээд сентябриин арбаадай үеэр мэдээсэгдээ hэн. Бүлэглэлэй сэрэгэй организациhaa Франциин гаралгатай холбоотой асуудалнууд, тусхайлбал союзай главна политическэ орган болошо НАТО-гой Советые Франциhaa ондоо гээшэнь абаашаhанай хэрэг бии гү гэhэн асуудалые тус зүблөөн зүбшэн хэлсэхэ зэргэтэй байгаа. Ушарынь хадаа Европодохи нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командалагшын верховно штаб Бельги зөөлгэгдэhэн байгаа ха юм. Энэ органой Парижда үлэхыень Франциин буруушаадаггүй байбашье, үлдэгшэ союзнигуудынь үгэеэ ойлголсожо шаданагүй. Франциие бүри ехээр холодхохогүйн тулада ямар нэгэн алхамуудые мүнөөдөө хэhэнэй үлүү гэжэ Канада, Дани болон Португали тоолодог байна. Тиимэhээ октябрьда хараалагдаhан зүблөөн эртэдэhэн байгаа. Ушар байдалай ямараар хүгжэхэ байhые хүлеэхэ, хараха хэрэгтэй гээд натогойхид заадаг байна. НАТО-гой сэрэгэй организациин бюджедтэ түлөөhэеэ оруулхаа болиhон дээрэhээнь Францида сэрэгэй нюусануудые мэдүүлhэнэй хэрэг бии гү гэhэн асуудалые союзнигуудай Париждахи саг үргэлжын түлөөлэгшэд мүнөө дээрээ зүбшэжэ байнхай.

Тиихэдэ бүлэглэл дотор баhа нэгэ ушар тохёолдобо. НАТО-гой талаар абаhан үялгануудаа хубилгуулха тухай Бельгиин правительствын эрилтэ хэхэ хүсэлэнтэй байhан тухай зэрэб сууе тус ороной национальна оборонын министр Шарль Посвик радиогоор үгэ хэлэхэдээ лаблан баталаа. Ороной гурбан гол политическэ партиин түлөөлэгшэдэй тусхай комисси энэ асуудал зүбшэхэдөө сэрэгэй частьнуудые үсөөн болгохо гэжэ хараалhан түсэб зохёохо шухала байhан тухай нэгэн hаналтайгаар тобшолол хээ. «Бельгиин энэ эрилтэдэ НАТО лаб дурагүйлхэхэ» гээд Посвик мэдэрээ, зүгөөр манай орон «hаhала эли тодо хараа бодол баримталжа, энэ асуудалые өөрынгөө союзнигуудтай зүбшэн хэлсэжэ шадаха» гээд тэрэ онсолон тэмдэглээ.

К. БЕЛЯЕВ.
(ТАСС).

ХИЛЫН СААНА ЮУН БОЛОНОБ?

Белградта веногуудые табилга болобо

БЕЛГРАД. (ТАСС). СФРЮ-гэй президент, СКЮ-гэй Генеральна секретарь Иосиф Броз Титын уряалаар Югославида аяншалжа байhан КПСС-эй ЦК-гай Генеральна Секретарь Л. И. Брежнев, тэрээнтэй суг ябалсаhан КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ю. В. Андропов 1964 оной октябриин 19-дэ Белград шадарай Авала хада дээрэ авиационно гэмтэлгын болоходо наhа бараhан Советскэ Союзай маршал С. С. Бирюзовэй, танкова сэрэгүүдэй генерал-полковник В. И. Ждановай, генерал-майор Н. Р. Мироновой болон бусад хүнүүдэй памятнигай дэргэдэ сентябриин 24-дэ веногуудые табяа. Белградые сүлөөлhөөр 20 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ эдэ хүнүүдэй ошожо ябаха үедэ, гэмтэлгэ болоhон байгаа бшуу. «Гэнтын аюулhaа боложо наhа бараhан хүндэтэ нүхэд болон ханинарта» гэжэ венок дээрэнь бэшээтэй.

СКЮ-гэй ЦК-гай уласхоорондын холбоо барисаанай талаар комиссиин түрүүлэгшэ Б. Шилегович, СФРЮ-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд, СКЮ-гэй ЦК-гай гэшүүн Д. Видеч, Белградай Суглаанай түрүүлэгшын орлогшо М. Жегарац, Белградай комендант генерал-полковник В. Банч, тэрэшэлэн СССР-hээ СФРЮ-дэ байдаг элшэн сайд, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн А. М. Пузанов, посольствын хүдэлмэрилэгшэд венок табилгын үедэ байлсаа.

Президент Мобутын захиралта

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). Армиин үймөө хэhэн частьнуудтай байлдаанай үргэлжэлжэ байhан Кисангани тээшэ ошохыень урдын зүүн провинциин газар дээрэ байhан Конгын национальна армиин бүхы частьнуудта Конгын (Киншаса) республикын президент захираа.

Киншасаhaа абтаhан мэдээнэй ёhoop үймөө татаhан Катангын урдын жандармнууд аэропорт болон городой түбэй хубиие эзэлhэн зангаараа.

Үймөө хэhэн частьнууд гурба хахад шахуу мянган солдадтай. Конгын правительствада үнэн сэхэ байдаг сэрэгүүд мүнөө үедэ Кисанганиие хүреэлэнхэй.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн сесси

НЬЮ-ЙОРК. ТАСС-ай корреспондент С. Лосев ингэжэ дамжуулна:

Генеральна Ассамблейн сентябриин 24-нэй үдэшын заседани дээрэ политическэ асуудалнуудаар юрэнхыярилдаанай болоходо, Японой болон Сенегалай делегацинуудые толгойлогшонор үгэ хэлээ.

Японой гадаадын хэрэгүүдэй министр Э. Сиина үгэ хэлэхэдээ, ООН-до КНР-эй түлөөлэгдэхэ хуулита эрхэ hэргээлгые үнэндөө буруушааhан байна. Холбоото Штадуудай хараа бодолые дэмжэхэ зуураа, КНР-эй эрхые hэргээхэ тухай асуудал юрын олонхидой дуугаар бэшэ, харин ООН-ой Уставай ёhoop дунай гурбанай хоёр хубяар шиидхэгдэхэ зэргэтэй гэжэ Сиина баадхаа.

Вьетнамда Холбоото Штадуудай хэжэ байhан зэбсэгтэ интервенциин түлөө харюусалгые ээрхэг түримхэйшүүлдэ бэшэ, харин тэрээндэ дайрагдагшадта тохохые Японой делегат оролдоо.

Зүүн-Урда Азиин оронуудта экономическа болон техническэ туhаламжа үзүүлхэ программануудта Японой хабаадалсалгада Э. Сиина ехэ анхарал хандуулаа.

Ядерна зэбсэг газар доро туршалгые болюулха тухай уласхоорондын хэлсээ баталхые уряалха зуураа. Японой гадаадын хэрэгүүдэй министр ингэжэ онсолон тэмдэглээ.

Ядерна туршалгануудые хүсэдөөр хорибол ядерна зэбсэг хуряалга бэелүүлхэ, мүн ядерна зэбсэгэй таран дэлгэрэлгые зайсуулха үрэ ехэтэй арга боложо үгэ[…] hэн.

Вьетнамай асуудал национа[…] на шэнжэтэй, хамагай түрүүнд[…] вьетнамайхидай өөhэдынь hони[…] ходог асуудал болоно гэжэ тоол[…] хо хэрэгтэй гээд Сенегалай гада[…] дын хэрэгүүдэй министр Дул[…] Тиам онсолон тэмдэглээ. Өөрын[…] тодорхойлхо гол ёhондо үндэhэ[…] лэн энэ асуудал шиидхэгд[…] ёhотой гээд Тиам онсолон тэмдэг[…] лээ.

Тиамай hанамжын ёhoop, рас[…] Урда Родезидэхи hанаа зоборит[…] байдалай түлөө гол харюусалг[…] Англиин правительство дааха [...]лоно.

Буу зэбсэг яаралтайгаар түхе[…] рэлгэ хадаа хүгжэжэ байгаа о[…] нуудта туhалха мүнгэ зөөри[…] молхо хэрэгтэ hаад ушарууд[…] гээд Сенегалай түлөөлэгшэ тэ[…] дэглээ. Буу зэбсэг түхеэрэлг[…] жэл бүхэндэ 120 миллиард до[…] лар гаргашалагдана. Тиихэдэ хү[…] зонойнгоо байдал hайжаруулх[…] тулада 30 миллиард доллар[…] молхые хүгжэжэ байгаа оронууд[…] гүйхадань тэрээндэнь арсаhан ха[…] рюу үгтэдэг байха юм. «Экономи[…] ческа Бандунгын организаци[…] байгуулхые Дуду Тиам уряал[…]

Политическэ асуудалнууда[…] ярилдаанууд сентябриин 26-[…] үргэлжэлхэ байна.

Буу зэбсэгэй талаар аха дүүгэй холбоон тухай

ТАБОР. ТАСС-ай тусхай корреспондент Т. Мартынова ингэжэ дамжуулна:

Урда Чехиин газар дээрэ «Влтава» гэжэ сэрэгэй hургуулида Варшавска договорой оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүд хабаадаhан байна. Энэ хадаа социалис оронуудай арадуудай хани барисаанай hайндэр боложо, буу зэбсэгэй талаар аха дүүгэй бодото холбоо барисаае харуулаа. Сэрэгшэд нютагай хүн зонтой hуурин газарнуудта уулзадаг байгаа. Элдэб арминуудай сэрэгэй алба хэгшэдэй хани барисаанай үдэшэнүүд болоо. Армиин ансамбльнууд, уран hайханай бүлгэмүүдтэ хабаадагшад тэдээн дээрэ концертнүүдые харуулаа.

Совет сэрэгшэд сентябриин 23-да Чехословакиин Арадай арми[…] Венгриин Арадай армиин, ГДР[…] Национальна арадай армиин с[…] рэгшэд болон офицернүүд[…] өөhэдтөө урижа уулзаhан бай[…] Таборта Культурын байшан[…] болоhон хани барисаанай уул[…] дээрэ генерал-майор Ф. Кри[…] айлшадые халуунаар мэндэшэл[…] намарай маневрнуудые амжал[…] тайгаар дүүргэhэнтэйнь дашара[…] дуулан тэдэниие амаршалаа.

ВНР-эй, ГДР-эй болон ЧССР[…] арминуудай түлөөлэгшэд харю[…] гай үгэ хэлэhэн байна.

КПЧ-гэй Ческе-Будеевицка [...]ластной комитедэй нэгэдэхи се[…] ретарь Ж. Турек сугларагша[…] хандан амаршалгын үгэ хэлээ[…]

ЭРХАРД США ОРОБО

БОНН. (ТАСС). Баруун Германиин канцлер Эрхард США ороxоёо сентябриин 24-нэй үглөөгүүр ниидэн гараа. Тэрээнтэй хамта гадаадын хэрэгүүдэй мини[…] Шредер, оборонын министр[…] Хасель ошолдоо. Эрхард пре[…] дент Джонсонтой хэлсээ хэхэ[…]

Португалиин посольство hандаргагдаба

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Португалиhaa Киншасада байдаг посольствын байшангые бүлэг олон демонстрантнууд сентябриин 24-дэ hамна зада сохёод галдаа гээд Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент Конгын ниислэлhээ мэдээсэнэ.

Моиз Чомбедэ туhаламжа үзүүлнэ, тусхайлбал, Конгын правительствада эсэргүү тэмсэл хэхын тулада Чомбе гэгшын элсүүлэн суглууhан хүлhэншэдые Ки[…] эльгээлгэдэнь Анголодохи Порт[…] галиин колониальна засагаар[…] туhална гэжэ Португалиие [...]гын (Киншаса) республикын п[…] вительство hаяхан гэмнэhэн б[…] гаа.

Редакторай орлогш[…]
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Хүдөө тосхонууд хүгжэн hалбараг!» гэhэн түрүү бэшэг. Гүрэндэ тараа худалдаха түсэбөө дүүргэhэн тухайгаа Бэшүүрэй, Хяагтын таряашад элидхэнэ. ТАСС-ай материалнууд.

Хоёрдохи хуудаhанда: Б. Евладов, Е. Попов гэгшэдэй «Галтайн гүбээнүүд» гэhэн статья.

Гурбадахи хуудаhанда: «Совет засагай 50 жэлэй ойдо» гэhэн рубрика доро П. Борькиной корреспонденци. ТАСС-ай материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: нютаг нютагай hонин. Михаил Воскобойниковой рассказай түгэсхэл.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэhэнэй ёhoop, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэй байха. Шииг нойтон орохогүй. Хойто-Байгал, Баунтын аймагуудта 15—20, бэшэ нютагуудта 20—25 градус дулаан, Улаан-Үдэдэ hүниндөө 3—5, үдэртөө 23—25 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

УРДА ВЬЕТНАМ. США-гай авиациин самолёдууд таряашадай полинууд дээрэ хорото бодосуудые сасан тараажа ябана.
ЮПИ-гэй —ТАСС-ай фото.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Уд[…] улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. реда[…]тора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата — 27-3[…] отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленн[…] —48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жиз[…] —40-49, идеологический—24-74, 60-21, советского строитель[…]ства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, и[…]формации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Сове[…]те Министров Бурятской АССР.

Н-01894. Зак. № 346[…]